

ZAZA DİLİ, KÜLTÜRÜ VE TARİHİ DERGİSİ / PÊSEROKÊ ZON U KULTUR U TARİXÊ ZAZAYAN

ZAZANA

Umar (Amor) / Sayı: 11

Serr / Yıl: 2017

Fiyatı: 5 ₺

ZAZA MİMARİ ESERLERİNDEN
“KURAN KAPISI”

KITABÊ MUQADDES'DI NAMEY ZAZAYO!
TEWRAT U İNCİL'DI “ZAZA” VÊRENO

YERLEŞİK HAYATA GEÇİŞ DÖNEMİ

ZAZA HALK GELENEĞİNDE
KORMIŞKAN BAYRAMI
Hidayet Yılmaz

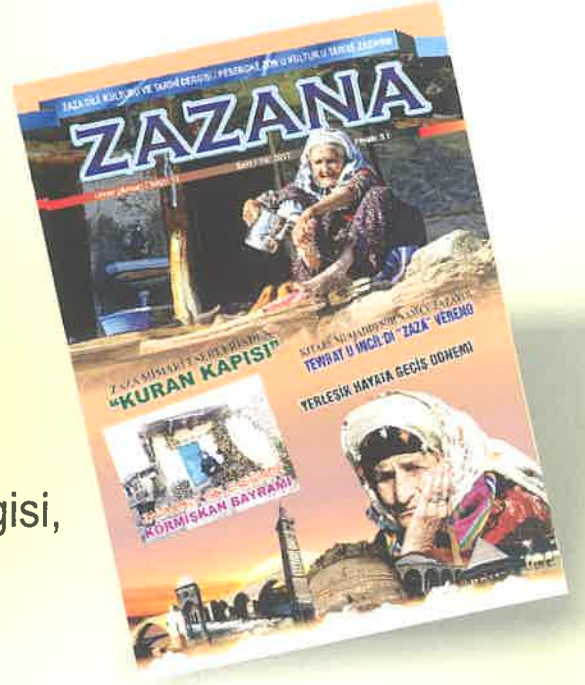

- *İmtiyaz Sahibi ve Yazı İşleri Müdürü*
Abdulkadir BÜYÜKSAYAR
- *Genel Yayın Seçici Kurulu*
Abdulkadir BÜYÜKSAYAR
Mahmut PAMUKÇU

ZAZANA DERGİSİ

www.zazanadergisi.org

Zazana Dergisi, Zazaların ilk resmi dergisi,
Zaza halkının resmi yayın organı,
Zaza davasının yayın organı...

İLETİŞİM

0 555 211 11 00

e-mail: zazanadergisi@hotmail.com

facebook

SAYFAMIZ ONLINE HİZMETİNİZDE.
BİZE 7/24 SAAT AŞAĞIDAKİ LINKTEN ULAŞABİLİRSİNİZ.
<https://www.facebook.com/ZazanaDergisi>

SPONSOR:

**ZAZANA
İLETİŞİM
CEP AKSESUAR
DÜNYASI**

Zazana iletişim:

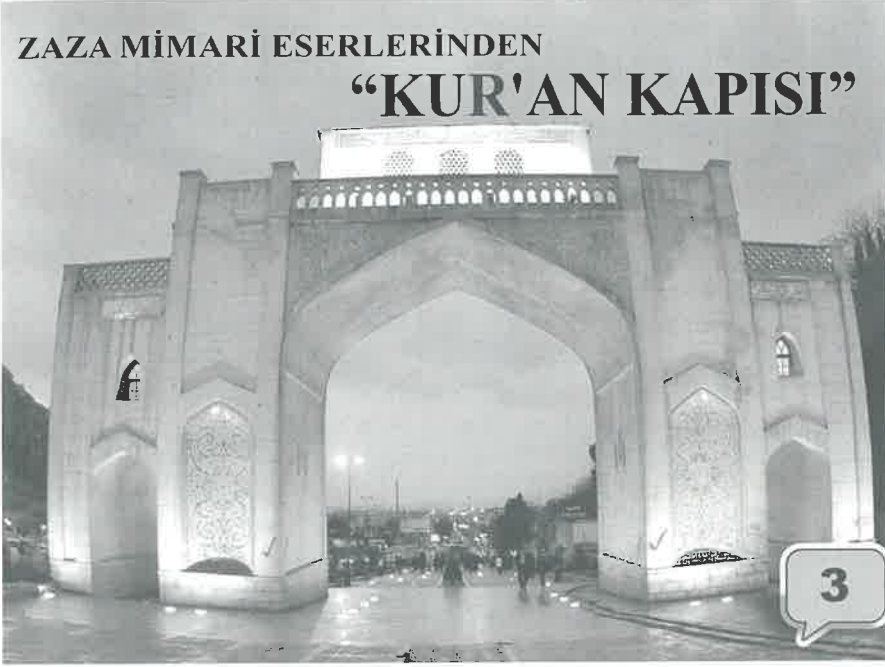
Kaynartepe Camii Civarı
BAĞLAR/DİYARBAKIR

TEYESTEY / İÇİNDEKİLER

ZAZA MİMARİ ESERLERİNDEN

“KUR'AN KAPISI”

3

HASAN AĞA EVİ'NİN TRAJEDİSİ

6

ZAZA HALK GELENEĞİNDE
KORMİŞKAN BAYRAMI

11

Öğretmenin Mektubu

12

Welatê ma Zazana
Memleketimiz Zazana

14

16

Barışık Hayata Geçiş Dönemi

18

Faruk İremet ile...
ÖZEL RÖPORTAJ

31

YEW ESHABÊ
RESULLULLAHÎ
"FEYRUZ BİN DEYLEMÎ"

NÊMIRENÊ
EBUBEKİRÎ!
(Ebubekirler Ölmez!!)

34

KITABÊ MUQADDES'DI NAMEY ZAZAYO! TEWRAT U İNCİL'DI "ZAZA" VÊRENO

**KITABÊ MUQADDES AHİTO KIHEN U
NEWE(TEW RAT U İNCİL)DI ZAZA NAME
TARİX VERÊN EW 1.AYET 2:33,34 DI
VÊRENO. PEL:401**

**ZAZA RA HETONA HZ. İBRAHİM
PÊĞEMBERİ 11 KHALIK/Pİ/BAWKHAL
VİYERTO**

Onawa yeno nuştış; Pi Zazay Yonatan bı, pi Yonatan zi Yada bı, pi Yaday zi Onam bı, pi Onam zi Yerahmeel bı, pi Yerahmeel zi Hestron bı, pi Hestron zi Perets bı, pi Perets zi Er bı, pi Er zi Yahuday bı, pi Yahuday zi İsrail(Hz. Yaqup pêğember) bı, (Hz. Yaqup Millat ra ver(M.Ö.)1858-1711 serro miyandı 147 serr 'emir kerdo.) pi Yaqup zi İshaq bı(Hz. İshaq pêğember Millat ra ver(M.Ö.)1918-1738 serro miyandı 180 serr 'emir kerdo). Pi İshaq zi Hz. İbrahim pêğembero(Millat ra ver(M.Ö.)2018-1843 serro

miyandı 175 serr. 'emir kerdo)

VERÊ HAZRETİ İBRAHİMİ

Pi Hz. İbrahimi Tarah bı, pi Tarahi Serucun bı, pi Serucuni Reu bı, pi Reuy zi Peleg bı, pi Pelegi Eber bı, pi Eberi zi Şela bı, pi Şelay Kainan bı, pi Kainan zi Arfaşad bı, pi Arfaşadi Sam bı, pi Sam zi Hz. Nuh pêğember bı, pi Hz. Nuh zi Lamech bı, pi Lamech zi Metuşelah bı, pi Metuşelah zi Hanok bı, pi Hanok zi Yared bı, pi Yaredi Mahalaleel bı, pi Mahalaleel zi Kainan bı, pi Kainani Enuş bı, pi Enuş zi Hz. Şit pêğember bı, pi Hz. Şit pêğemberi zi Hz. Ademo.

Adem pêğember Homay çinibiyayey ra vıraşt. LUKA 3:34-38

Hz. Adem ra hetona Hz. İbrahim 19 pi/khalık viyerti. Hz. İbrahim ra hetona Zaza zi 11 khalık/pi viyerti.

Mesut Asmên Keskin

Şima Zazaki Zanenê?

ÇIKTI

ZAZA MİMARİ ESERLERİNDEN

“KURAN KAPISI”

Zazalar, gerek İran gerekse ön Asya ve İslam coğrafyasında önemli sanat ve mimari eserler bırakmışlardır. Bu mimari eserlerin en önemlilerinden biri de; günümüzde İran'ın Şiraz şehrinde yer alan ve “Kuran Kapısı” olarak anılan şehrin giriş kapısıdır.

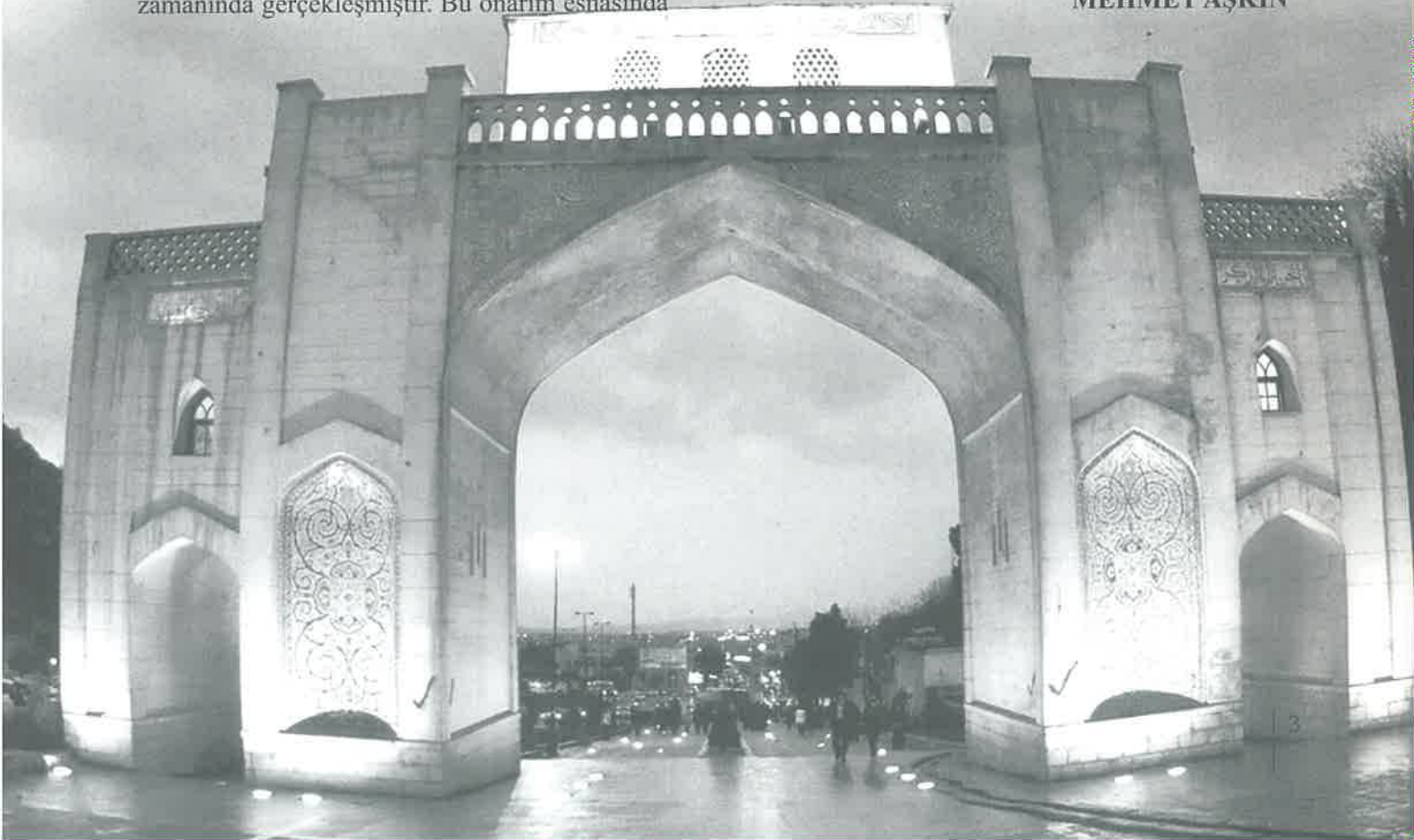
“Kuran kapısı” Zaza-Büveyhi hanedanlarından Adududdevle'nin-Fena xusrev- { 949-983 } hükümdarlığı zamanında miladi 970 yılında Şiraz şehrinde Merv şehrine ve uzak Asya'ya gidiş yönünde, Allahu ekber dağlarının eteğine inşaa edilmiştir. Şiraz Şehrinin kuzey doğusunda yer alan ünlü bağlar ve kanyonun girişinde yer almaktadır. Gelenekten gelen inanışa göre, Şiraz'dan ayrılanlar kapının altından geçerek şehirden ayrılırlarsa; Şiraz'a sağ salim geri döneceklerdir!.

“Kuran kapısı” yıkıcı depremler ve zamanın aşımıyla tahribatlar görmüştür. Her tarihi mimari yapı gibi onarım ve eklemelere maruz kalmıştır. Bu onarımların en önemlisi yine Zaza kökenli olan ZEND hanedanlarından KERİM HAN ZEND'in {1750-1779 } hükümdarlığı zamanında gerçekleşmiştir. Bu onarım esnasında

yapının kemerleri üstüne dikdörtgen bir oda eklenmiş ve bu odaya Sultan İbrahim İbn-i Şahrui'nin -Şahrük-i- {1415-1435 Moğol imparatoru Timur'un torunu ve hat sanatkarıdır } el yazması Kuran'ı konulmuştur. { bu el yazması Kuran'ın ağırlığı 51 kilodur ve 1937 yılında Şiraz'da bulunan Fars müzesine kaldırılmıştır. } Bu onarımdan ve eklenen odaya el yazması Kuran'ın konulmasından sonra bu ZAZA-BÜVEYHİ eseri şehir giriş kapısı “Kuran kapısı” olarak anılmaktadır.

Kuran kapısı hem depremlerden hem de Zendlerden sonra İran'a hükmeden Kaçar hanedanlığı döneminde zarar görmüştür. 1920 yılında yine ZAZA kökenli olan Pehlevi hanedanı Şah Rıza Pehlevi tarafından kısmen onarım görmüştür. 1950'lerde tümüyle yıkılan ZAZA-BÜVEYHİ mimari şaheseri Kuran kapısı; Şirazlı bir tüccar tarafından orjinaline sadık kalınarak yeniden inşaa edilmiştir. Günümüzde yerli ve yabancı ziyaretçilerce İran'da en çok ziyaret edilen yerlerden biri olma özelliğini sürdürmektedir.

MEHMET AŞKIN

ZAZALARDA DİN

FURKAN TORGUT

Baktığımız zaman din hakkında birbirinden farklı pek çok tanım ve tanımlamalar yapıldığını görmekteyiz. Din tanımlamalarına bakacak olursak genel olarak şu şekilde açıklanmaktadır: Arapça'da "usul, adet, tutulan yol ve huy" gibi manalara; Arami-İbrani dillerinden geldiği ifade edilen anlamı ile "mülk, idare etmek, hükmetmek, ceza, yargı, hesap, muhasebe ve mükafat" manalarında; Farsça, Zend-Avesta'daki Dâena sözünden geldiği öne sürülmekte olup, "din ve mezhep edinmek, inanmak, adet edinmek" manalarına; Kur'an-ı Kerim'de de, taat, itaat, teslimiyet, ibadet, millet vs. gibi çeşitli manalara (Günay 2014: 2012-213) geldiği gibi batı dillerinde ise (religion-religio) sözcüğü köken itibarıyla Latince 'religio'dan gelmekte, 'religio' da, Lucretius ve Cicero'nu verdikleri bilgilere göre 'religare' veya 'religere' kökünden gelmektedir. Religare anlamında insanların din yoluyla Tanrı'ya ve birbirlerine bağlanmaları, 'religere' anlamında ise bir işi, tekrar tekrar ve dikkatlice ve dolayısıyla sürekli yapılan ibadet ve ayinler anlatılmak istenmektedir. (Türkkan 2011: 38).

İslamiyet'te din, "ilahi bir kanun olup reşit (akil, baliğ) olan kimseleri maddi ve manevi hayatlarında hayırlı yola götüren bir delildir. Allah Taala tarafından vaz'olunmuş bir kanun (Pazarlı 1968: 27) olarak karşımıza çıkmaktadır. İslam dininin din anlayışı, Allah'ın buyurdularını Peygamber tarafından bildirilen ve insanlar tarafından inanılıp güdülmesi gereken yol anlamına geldiğini söylemektedir. Aslında din,

insan ile Allah arasındaki muameledir.

Dinin etnik kimlik üzerinde birçok etkisi vardır. Ya doğrudan ya da dolaylı olarak dine gönderme yapmaktadır. Nitekim etnik bir grup olan Zazalar üzerinde de dinin birçok etkisi vardır. Zazalar, din ve mezhep olarak Alevi ve Sünni mezheplerinden beslenmektedir ve birbirlerinden ayrılmaktadır. Alevi ve Sünni Zazalarda kimliklerinin tanımlanmasında din ve mezhebin birçok ayırt edici özellikleri bulunmaktadır. Bu farklılık dinden dile, evlilikten akrabalık ilişkisine, giyimden mimariye ve yaşam biçimlerine kadar pek çok alanda gözlemlenebilir. Din kurumları arasında farklılıklar vardır; Alevi Zazalar din pratiklerini Cemevlerinde yaparken Sünni Zazalar Cami ve Mescit'lerde yapmaktadır. Sünni kesimdeki zekâtın yerine Alevilerde "musahiplik" (yol kardeşliği) vardır. Bu ve buna benzer örnekleri çoğaltabiliriz.

Zazaların konuştuğu dil Zazacadır (fakat her ne kadar Zazaca diyorsak da bölgeden bölgeye farklı anlamlar içerebilir). Zazaca, Hint-Avrupa dil ailesinin Hint-İrani üst grubun İrani diller grubuna ait bir Kuzeybatı İrani dilidir¹. Zazaca, konuşulan dil olarak, kuzey (Alevi diyalektleri), merkez (Palu-Bingöl) ve güney (Çermik-Siverek) olmak üzere üç sınıfa ayrılmaktadır. Bu sınıflandırma, dilbilimsel olarak sadece dildeki ses, morfolojik ve kelime hazinesi açısından değil, dili konuşanlarla inanç bazında da örtüşmekte: Kuzey lehçe grubu, lehçe grupları arasındaki dini ayrımdan kaynaklanan Alevi inancına sahipken doğu ve orta bölgedeki Zazalar da Sünni inancına sahiptir (Sünni mezhep içerisinde de Zazalar,

Hanefî ve Şafî olarak ayrılmaktadır. Merkez lehçeyi konuşan Zazalar Şafîi iken Güney lehçesini konuşan Zazalar da Hanefîdir.

Zazaca Doğu Anadolu'nun yukarı Fırat/Dicle havzasında, konuşulmaktadır. Adıyaman (Gerger), Aksaray (Ortaköy), Ardahan (Göle), Bingöl (Merkez, Adaklı, Genç, Karlıova, Kiğı, Solhan, Yayladere ve Yedisu), Bitlis (Mutki), Diyarbakır (Merkez, Çermik, Çınar, Çüngüş, Dicle, Eğil, Ergani, Hani, Hazro, Kocaköy, Kulp ve Lice), Elazığ (Karakoçan, Maden, Arıcak, Palu, Kovancılar, Sivrice ve Alacakaya), Erzincan (Çayırılı, İliç, Kemah ve Tercan), Erzurum (Aşkale, Çat, Tekman, Karayazı ve Hımıs), Gümüşhane (Kelkit, Şiran), Malatya (Pütürge ve Arguvan), Mardin (Derik), Kars (Selim), Kayseri (Sarız), Konya (Ereğli), Muş (Varto), Siirt (Baykan ilçesi), Sivas (Kangal, Zara, Ulaş, İmranlı ve Divriği), Şanlıurfa (Siverek ilçesi), Tokat (Almus), Tunceli (Merkez, Çemişgezek, Hozat, Mazgirt, Nazimiye, Ovacık, Pertek ve Pülümür)'de Zaza nüfus barındıran yerleşim yerleridir. Zazaların nüfuslarına dair tahminler 1-6 milyon arasındadır. Fakat birçok yazar da Zazaların 3-4 milyon civarında nüfusları olduğunu belirtmektedir.²

Sünnî ve Alevî Zazaların yaşam alanları birbirlerinden farklıdır. Bu ayrımın temel nedeni ise mezhep farklılığından kaynaklanmaktadır. Mezhep içerisinde yaşanan iktidar kavgası bu sınırları çizmiştir. Yaşadığımız alanlara baktığımızda bu sınırların keskin olduğunu görmekteyiz. Örneğin Elazığ'da hem Alevî hem de Sünnî Zazalar yaşamaktadır. Fakat iki grupta farklı yerlerde yaşamaktadır. Bunun gibi örnekler hemen hemen her yerde görmekteyiz.

Alevî ve Sünnî Zazaların yerleşim alanlarına bakacak olursak: Alevî Zazaları Alevî yerleşim yerleri temel olarak iç kuzey doğu Anadolu bölgesinde yoğunlaşmakla birlikte tüm

Türkiye'ye dağılmış bir yapı göstermektedir. Alevî nüfusu Ardahan, Çorum ve Kahramanmaraş üçgeninde yoğunlaşmıştır. Bu üçgen (Sivas, Erzincan, Tunceli, Tokat, Çorum, Kahramanmaraş, Malatya, Amasya, Erzurum, Yozgat, Bingöl, Adıyaman, Elâzığ, Bingöl, Muş, Kars, Ardahan, Bayburt) alevî nüfusun %75'inden fazlasına kaynaklık etmektedir³. Alevî nüfusu Türkiye'de üçte biri İstanbul bölgesinde yaşayan Alevîlerin daha sonra en yoğun olarak buldukları yöreler arasında Ankara, Adana, Bursa, Antalya, Aydın ve Damal şehirleriyle, Orta ve Doğu Anadolu'da yer alan Erzincan, Sivas, Malatya, Tunceli illeri gelmektedir⁴. Elazığ, Bingöl merkez, Genç, Solhan, Hani, Kulp, Lice, Ergani, Dicle, Eğil, Silvan, Hazro, Mutki, Baykan, Çermik, Çüngüş, Siverek, Gerger ve Aksaray'dakiler ise Sünnî Zazalardır (Keskin 2015: 94). Bunların dışında İstanbul, Ankara ve İzmir gibi büyük şehirlere göç etmiş Sünnî Zazalar da vardır.

KAYNAKÇA

- GÜNAY**, Ünver. Din Sosyolojisi, İnsan Yayınları, İstanbul, 2014
- KESKİN**, Mesut. Zaza Dili, Bingöl Üniversitesi Yaşayan Diller Enstitüsü Dergisi Cilt:1, Sayı:1, Ocak, Bingöl, 2015
- PAZARLI**, Osman. Din Psikolojisi, Remzi Kitabevi, İstanbul, 1968
- TÜRKKAN**, Zeynep. Kimliğin Oluşumunda ve Korunmasında Dinin Rolü, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Felsefe Ve Din Bilimleri Ana Bilim Dalı Din Sosyolojisi Bilim Dalı, Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Ankara, 2011
- 1- http://zazaki.de/turkce/irani_diller_gip_pertlecoq.htm
- 2-<http://sahipkiran.org/2013/02/25/turkiyenin-bir-rengi-zazalar/>
- 3-<http://sahipkiran.org/2013/08/19/turki-yede-alevi-nufusu/>
- 4-<http://intizar.web.tr/guncel/haber/290/turkiye-de-alevi-ve-caferi-nufusu#.WKxLNzuLTIU>

DESİM 1938 KIRIMIN DA ALAN AŞİRETİ AĞALARI:

HASAN AĞA EVİNİN TRAJEDİSİ

Mehmet AŞKIN

Öyle görünüyor ki Hasan Ağa onca dostunun, son iki yıldır Desim de tufan niteliğinde olup bitenler ve kardeşi Süli Ağa'nın onca uyarı ve ısrarlarına rağmen ailece tehlike de olduklarını ya fark edememiş, ya da buna inanmak istememiştir. Ta ki 1938 Ağustos'unun ikinci yarısının bir gününün sabahının alaca karanlığın da; Çuxure köyünün Payızge semtinde Xıde Gıl'de ait tarlada tüm aile fertleriyle beraber öteki Çuxure ve çevresi ile başka aşiretlerden insanlarla tüfek ve süngü eşliğinde toplatılmalarına kadar... Bu toplatılmaya kadar bile Alan aşireti Ağaları çe Hesin Ağaya Çuxure evinin büyüğü Hasan Ağa olsa olsa devletçe sürgüne gönderilecekleri inancını korumakta, son derece kendinden emin olarak kardeşlerini, öteki aile bireylerini ve diğer insanları yatıştırılmaktadır. Lakin kendince düşünmektedir ki: "Biz çe Hesin Ağay ve aşiretimiz Alanlılar olarak gerek Osmanlı, gerekse Osmanlı'nın mirasçısı olan Cumhuriyet Türkiye'sine hiçbir vakit karşı gelmedik, bir fenalıkta bulunmadık. Tam tersine gerek Osmanlı, gerekse Osmanlı'nın mirasçısı Türkiye Cumhuriyeti devletine destek olduk. Bizden yardım istediklerinde yardımlarına koştuk, uzun yıllardır aile olarak gerek Osmanlı ve Cumhuriyet devletine mal ve hizmet temininde müteahhitlik yapıyoruz. Devletin her kademesinden asker ve bürokratları konaklarımıza konuk, soframıza misafir olmuştur. Osmanlı istemiştir Kırım'a, Yemen'e, Balkan'a, Sarıkamış'a, Çanakkale'ye Alan aşiretlimizi, ailemizin delikanlılarını yollamışız. Dar gününde devletin yanında olmuşuz, iyi gününde emrinde olmuşuz. Bütün bunlara karşın nasıl bir günah ve suç işlemişiz ki devlet bizi katletsin!"

Gün öğlene dönüncüye değin Xıde Gıl'de ait tarlada toplatılan Desim'lilere adeta esir muamelesi yapılır. Tüm insanlar artık katledileceklerinden emindirler. Çuxure'de ki bu toplatılma benzeri toplatılmalar tüm Desim ilçeleri ile köy, kasaba ve mezraların da yapılmıştır. Türk subayları senaryo gereği

ablukaya aldıkları yerleşim yerlerinde gözden uzak bir süvari asker bulundurur. Toplatılan insanların içinden kimlerin katledileceği çok çok önceden belirlenmiştir. Katledilecekler diğerlerinden ayrılır. Aynı anda O asker belirlenen saatte tozu dumana katarak gelir; toplatılmış Desimli esirlerin yanına.

1938 Desim kırımında Türkiye Devleti askerlerince aile olarak tümüyle katledilen Hasan Ağa Evinin kırımdan bir şekilde kurtulup daha sonrasında mülk ve eski düşmanlıklar sebebiyle bir ahırda akrabaları ve köylüleri tarafından hunharca boğazlanan Hasan Ağa ailesinin o dönemde Elazığ'da iptidaiyede (ortaokul) okuyan iki delikanlısının fotoğrafıdır.

Çantasından çıkardığı bir mektubu yüksek sesle okumaya başlar. Ölümü bekleyen kurbanlara “Cumhuriyetin kurucusu Gazi Mustafa Kemal Atatürk sizleri affetmiştir. Evlerinize, işlerinizin başına gidin. Ve bir daha asla ve kata ulu Türk devletine sakın karşı gelmeyin” der. “Eğer ki bir daha Cumhuriyet devletine karşı gelerseniz, bir fenalık yapmaya kalkışırsanız Cumhuriyet devletinin kahredici pençeleri enseniz de olur” mealinde şeyler söyler. Bunda ki amaç insanlara şu mesajı vermektir: “İstediğimiz an sizi yok ederiz. Bize biatten başka seçeneğiniz yoktur!” Tüm Desim'de olduğu gibi, Hasan Ağa evi İçinde tekrarlanan tiyatro budur; süvari askerinin af faslı bitirmesi üzerine katledilecekler ile sürgüne gönderilecek olanları, askerler hızlı adımlarla ölüm yolculuğuna çıkarır. Öteki insanlar büyük bir korku, sevinç ve şaşkınlık içinde evlerine işlerine dönerler. Hasan Ağa evi içinde; katliamcı Kemal devlet çarkı böyle işletmiştir; Yanası Çuxure'de de (Çukur köy) ... “Gayipten çıkıp gelmiş” olan o süvari askerinin senaryo gereği okuduğu af mektubu bitir bitmez Hasan Ağa evi ve kendileri ile birlikte ölüme götürülen sadık dostları ve öteki aşiretlerden insanlarla hızlıca Pule Dere Gewr (Çukur köyde bir tepe, dere ve semt ismi) üzerinden tarihi Urartu yolundan Mazgirt'e doğru ölüm yolculuğuna çıkartılırlar askerlerce. Ölüm kafilesinin, ölüm yolculuğunu yavaşlatan biri vardır... Hasan, Süli ve Mehmet Ağa kardeşlerin anneleri 90 yaşına merdiven dayamış yürüme zorluğu çekmekte olan asilzade bir Desim hanımefendisidir... Ne var ki gün ne asilzadeligi, ne kadir kıymet, ne de insani değerleri düşünme günüdür. Ağalar ve yetişkin torunlar Desim hanımefendisini sırayla sırtlamaktadırlar. Türk subaylar Desim hanımefendisini bırakmaları için ısrarcıdırlar, kabadırlar, tehditkardırlar! Ağalar da Desim hanımefendisini ne pahasına olursa olsun birlikte götürmede, bırakmamada kararlıdırlar. Ölüm yolculuğunda ki kafiye Çuxure'nin

*“Eğer ki bir daha
Cumhuriyet devletine karşı
gelerseniz, bir fenalık
yapmaya kalkışırsanız
Cumhuriyet devletinin
kahredici pençeleri enseniz
de olur”*

Bırkaniye ve Kilise mezraları arasındaki küçük dereye varınca; Türk subayları dur komutu verir. Ansızın askerler Hasan, Süli ve Mehmet Ağa kardeşleri sıkıca birbirine bağlarlar. Ailenin yetişkin tüm erkek ve kadınlarını da kalın iplerle sıra halinde birbirine bağlarlar. Akabinde Türk askerleri tarafından; Desim hanımefendisinin başı gövdesinden kılıç darbeleriyle ayrılır. Olduğu yere bırakılır cansız bedeni. Kafilede nafile kaynaşma olur, arbede çıkar, ağlamalar, ağıtlar, haykırışlar, Zazaca beddualar, küfürler edilir çaresizce, tüfek ve kamçı darbeleri altında...

İki yıldır Desim'de tırpanıyla ölüm biçen Türk Azrailinin şimdi kendi kapılarını çalmakta olduğunun ayırımına ancak o vakit varır Hasan Ağa. Ama iş işten geçmiştir. Tüm ailece ve sadık dostlarıyla birlikte Kemal devletine esir düşmüşlerdir... Ölüm yolculuğuna çıkarılmış olan kafiye koe Qelxerun'un (Kırkların dağı) doğu ucunda ki bitim noktası olan Gogerig'e (Zazaca: Kabarmış, kabarık, bataklık, kaynayan) vardığı da; Desimlilerin Kirig (Nazimiye'nin Yiğitler köyü) taburu dediği askeri birliğin komutanı Mümin bey Hasan Ağa evinin Elazığ da iptidaiye (ortaokul) okumakta olan iki çocuğu ile Haydaran aşiretinden çok genç evli bir çiftle birlikte kafileden ayırır. Zazaca dalıke (çangıl) denen yoğun söğüt ve başka cins bataklık bitkilerinin yer aldığı bir ağaç ve bitki kümesinin içine atar. Ve gün kararana kadar o çangıldan çıkmamalarını tembihler. Mümin bey Hasan Ağa eviyle dostluk ilişkiler içindedir, konaklarına konuk, sofralarına misafir olmuştur. Bu dostluğun gereği kendince dostlarına karşı minnet borcunu yerine getirmeye çalışmaktadır. Mümin beyin bu jesti Hasan Ağa da en azından soylarının devam edeceği umudunu doğurur. Ne var ki Hasan Ağa da, Mümin bey de; o masumu paklar ile Haydaranlı genç çiftin daha sonra; yerli sırtlanlara acımasızca av olacaklarından habersizce ölüm yolculuğuna hızlıca devam ederler...

EDEBİYATÊ ZAZAKİ

ZIWANZANAYOXÊ XERİBÎ

Alimandê xeriban ra Tewr sifte Peter Lerch 1857 dı Zazaki sero girweyayo. Askerê Osmaniyanê kî Orısı êsir tepıştê, şıyo ina miyan dı Kırdasiyan sero cıgeyrani virazo, uza dı raştê Zazayan yeno. Ninan ra zewê Paloyız namey cı zi Zaza Hesên beno. Petrer Beg ney rê vano: Mı rê Zazakiya deyri bıki! No vano: Zazakiya deyri nêbenê ew uza dı nezdiyê vist deyri bı Zazakiya ney rê vano. Peter Beg vano: Merdimo kî va Zazakiya deyri nêbenê, mı rê nezdiyê vist deyri va. Tınêvanêki verênayo omidê Zazayan xo ra çiniyo.

Oskar Mann: Oskar Mann, 1906 dı şino Soreg u Xarpêt dı Zazaki sero cıgeyrayeni keno, No Soreg dı şino dewda Feqi, Tırkiya cı rê vanê Bucak, dewa Bıxaxiya. No uza dı şino key Wısib axay dı beno meyman, Wısib Axa hetê Zazakiya ney rê yardım keno. Kes şeno vazo kî xeriban ra tewr sifte Oskar Mann şıyo welatdê Zazayan dı Zazaki sero girweyayo ew Zazayan bıxo ra mahlimat giroto. Oskar Mann Zazaki sero girweynayena xo keno tamam u ilmi qerarê gêno u vano: Zazaki xo seri zıwanêno ew noka xo dano pıro. Çı gunakı Oskar Mann beno nêweş u şino heqeyda xo. Na xabata ney Karl Hadank gêno xo dest u keno kitab. Karl hadank şino sukda Şami dı Kırdasiyan sero cıgeyrayeni bıkeroy, şino Celaleddin Bedırxani hetek cı rê yardım bıkeroy, no miyabeyn dı bedırxani rê vano: Ez vazena Zazayan zi bısılansa, Bedırxan zeri nêkeno kî ey Zazayana sılansayen do.

MİNORSKİ, ansiklopididê İslami dı nuştı u vato: Zazaki xo seri Zıwanêno. Terry Todd, Ludwig Paul, Jakobson u Xanımda xoya, Bregitte u Ebahart Wernerya şiyê welatdê Zazayan u Zazaki sero girweyayê. Terry Todd, İnstutida Kurdi ê Bonni dı kursê Zazaki diyo. Wexta uza dı Azad Dileri zi kursê Zazaki diyê ew ney u Azad Begiya pêya sılansayay, Azad Begi Zazaki heta Terry Todi rê yardım kerdı ew cı rê rayberin kerdı. Uza dı Azad Dileri zi kitabê estanikan u şıiran veti

MILLA AHMEDÊ XASÎ: Edebiyatê hırg şari gorey cı esto, Edebiyatê Zazayan zi esto. Veriki Edebiyatê Zazayan ezberki biyê. Wexto kî zımıstani pıxêriyan vero ronıştê u xışık vetê ew Cemal kî gurêdayê, meseli vatê, estaniki vatê ew durıkda xo sero qısey kerdê, labırê Zazayan bıxo heta 1898 bı qelesa nênuştı ekı nuşyayo zi hewna ma desta tevayê çiniyo. Tewr veri bı Zazayan ra Milla Ahmedê Xasi 1898 dı bı alfabada Erebkıya Mewlidê nebi nuştı. Ahmedê Xasi Lice dı dewda Hezani dı ameyo dınya ew ney Medresa dı bı Kırdaskiya wendo çıkı Medresan dı Kırdasiya waneyayê. Kırdasi tımı Ahmedê Xasi wiyenê vanê' "Zazakiya qe kitabê çiniyo, Zazay bêkitabiyê". Na vatenı zi zaf zordê Ahmedê Xasi şına, no Medresa ca verdano u şino keye dı dirê heftan miyan dı nê Mewlidi nuşneno u ano Medresa ew Kırdasiyan ver dı ronano u vano' "Kitab Zazakiya wına nuşneyeno". No wexta vano' "Şaro kî bêkitab bo, dewardê bêzıwani maneno". Rozê Ahmedê Xasi u ambazêndê xoya şiyê Anqere, uza dı banqi sero roşenê ew Zazakiya qısey kenê. Tayn genci yenê ninan hetek pers kenê vanê' "Bu hangi dildir konuşuyorsunuz çok hoşumuza gitti"? Ahmedê Xasi vano' "Bu dil Meleklerin dilidir ew nê mohbet kenê".

OSMAN EFENDİ BABİZ: Xasi dıma 1906 dı Osman Efendiyo Babız zi Mewlidê Nebi bı Zazakiya nuşneno. Nê mewlidi zi Bedırxan 1933 Sıriya dı sukda Şami dı çap keno. Osman Efendi Soreg dı ameyo dınya.

Wexto kî piyê ney Irak dî sukda Süleymaniya dî Qadiyin keno, Osman Efendi zi Baxdad dî Üniversite waneno. Piyê ney kî şîno heqeyda xo, no ageyreno Soregî. No şîno Mısır dî Fakultey EZHERİYE waneno qedineno u ageyreno Soregî ew Soreg dî Miftiyin keno. Wexta şarê Zazayan hendî Tırki nêzanayê, nê Osman Efendi rê vanê "Mıfti efendi Tiyê tımı Ereki u Tırkiya wahzi, mewlid wanenê, tı zanê mayê hendî Tırki fahm nêkemî, tı nêşenê kî ma rê Zazakiya bîwanê?" Uza ra Osman Efendi destpey keno bî Zazakiya mewlidê nebi nuşneno u waneno, yanê wastena şardê xo ano ca. Demeyê şarê ma no Mewlid ezberê wendê ew wîni wexti miyan dî xo vira kerd. Zeki Zazayê zıwan u kultirdê xo rê wahêr vızıyenê, no mewlid fina peydî ard şardê ma miyan.

ŞÊX MUHAMED ENSARÎ: Dî kîtabi zi 1947-1948 dî Şêx Muhamed Ensari bî Zazakiya Alfabada Erekiya nuştê. Namey nê kîtaban, Raro Raşt(doğru Yol) ê dıdın zi, mahlumatê dini(Dini Bilgiler). Raro Raşt aqideya ilaqedero, mahlumatê dini zi, derheqê Fıqihî dî nuştê. Hetê kronolojiya, nê kîtabi ê hirîn u çîharînyê. Şêx Muhamed Ensari bî Zazakiya Alfabada Erekiya nuştê. Bê nê kîtaban zewmbi kîtabi zi nuştê. Şêx Muhamed Ensari, lazê xo Mehmet Rusti Ensari rê wesyet keno vano "Ez kî mîrena, nê kîtabanê mî mahfeze bıki!" Lazê cî zi nê kîtabanê cî zew cilti miyan dî Mahfeze keno. Rozê Mehmet ruştî, Cevat Yıldızı hetek dî qalê nê kîtaban keno, Cevat zi ney rê vano tayn ambazê mî estê ma inan haydar kemî ew Sıdkî Zilani rê qal keno, Sıdkî Beg zi lazê xo Bilal Zilani haydar keno ew Bilal Beg u Cevat Begiya nê kîtabi sero girweyayê. No kîtab do zi nezdî ra bîvızıyo.

NECMETİN BÜYÜKKAYA: Serrandê 1971-1972 kîtabê Necmetin Büvükkavav

ciya koti dî kes nêzano, labîrê notyê kî Necmetini bî Zazakiya tepîştê vateyê kî 1982 dî qandê qîsebendi kerdê hadîrê ma desta estê.

PÊSEROKÊ XERİBÎ: Pêserokê çepdarandê Tırkan u ê Kırdasanê kî tey Zazakiya nuşayê, Roza newe(1964), War, Kurdistan Press, Hevi, Berhem, Kızıl Yol, Pir, Armanc, Nubahar, nay kışta tayn bo zi TV.yan dî, Zazakiya xeberî ew zewmbi proxramî vıraziyay.

EBUBEKİR PAMUKÇU: Serrda 1977 dî Ebubekir Pamukçui İstanbul dî Piya yayın evi rona, wastena cî Zıwandê Zazaki sero bıgirweyo ew tayn çî kerdî hadîre, labîrê tepêşya u erziya hepîs. Hepîs ra kî vızıya şî İsweç dî iltica kerdî. İsweç dî, bî namedê Ayriya pêserokê vetî, ney dîma Pêserokê Piyay vetî ew nê Pêserokan dî ilan kerdî kî Zazaki xo seri zıwanêno ew Zazay zi xo seri Mîlata. Piya, kîştê ra zi hereketê Zazayan bî. Nê hereketi derheqê Zazayan dî, Tırkiya dî ew Welatê ma dî VENGANEY(bildiri kerdê vîla. 1989 Almanya dî sukda Wetzlari dî Dernega Cematê Kulturê Zazayan ronê. Almanya dî bî panqartandê Zazaistaniya, rayşiyayeni vıraştî. Serwa/semêdê neheqîna, Qurumandê Almanan ver dî ew Birodê Tehdit altunki halklari dî protestoy kerdî. Namedê na dernegera Pêserokê zerqê ewroy vızıyayê, Kulturi u edbiyatî sero girweyayê ew siyasi Pêserokê Raya Zazayani vetî. Zazayan Manheim dî, bî namedê BANÊ MA YA Dernegê ronê. Na Dernegî kulturi sero weş girweyayê. Serr dî finê şênayîya veyvey kîtaban vıraştê. Nuskar, Roşnber u Welatsinayoxê Zazayan ew İldarê xeriban dawet kerdê u zazayan sero mahlimat dayê.

VATE: 1997 dî Malmışanız u ambazandê

TIRKIYA DI PÊSEROKÎ: 1093 Ankere dı Zaza Kultur Yayını roneya ew Kultur u Tarixdê Zazayan sero kitabî veti. Tewr sifte tamamê cı Zazakiya İsmail Söylemez u ambazandê xoya Erzurım dı VATI, Melatya dı zi Pêserokê MİRAZÎ veti. 2012 rayo kı Tarix, Kultur u zıwandê Zazaki sero Pêserokê Zazanayo vızıyeno ew beno vıla. Milla Cımha Babızı Siyerê Nebi açarna Zazaki. Bingol dı Diwanê Zazaki nuşiya

DERNEGÊ ZAZAYANÊ KI NEKA

AKERDEYÊ: Dernega İstanbuli, dernega Gegeri, dernega Bingoli, dernega Muşi, dernega Diyarbekiri, dernega Adına ew dernega Frankfurti, nê dernegiyê hendê quwetdê xo edebiyatî sero, kultirî sero girweyenê. Dernega Bingoliya neka Pêserokê wusari bı Zazakiya vezena. Ê İstanbuliya Zazakiya qurs ew şewi vırazena. Dernega Diyarbekiri: sukandê Zazayan dı Standê kitabandê Zazaki akena, Medya dı bı roportajana propaxanday Zazayan kena, kuçan dı afişi kena dardı, TRT. Diyarbekiri vero protesto kerdı. Dı serriyo kı bı namedê Cemetdê Zazayandê Almanya Frankfurti dı dernegê abiyaya. Na dernega zi gorey xo Edebiyat, Kultur u Tarixi sero karê xo kena.

GIRAMATİK: Tewr sifte Zazayan ra Zilfi Selcani, Üniversitedê Berlını dı Zıwani sero wendi ew Fekdê Dersimiya Gramatikê Zazaki veti ew heqdê Zaza Millî meselesi dı kitabê veti. Zilfi Bego neka Üniversitedê Dersimi dı Zazakiya ders dano, boka Homa paştgêrê cı bo. Gramatikdê Zazaki sero zi hırg mentiqedê Zazayan ra Gramatiki nuşiyayê. Eyê kı ez zana, Fexri pamukçu, Harun Turgut, Koyo Berz, ew Rehmeti Gaxan Çari kitabê gramatiki veti. Gaxan Çari Zazakiya xeylê kitabî veti ew rêçey Zazaki Awesta, amor amor veti u kerdı vıla. Gaxan Çar verdê dı mangan, ma ra abırriya şı heqeyda xo. Homa rihmda xoya sa kero.

QISEBENDÎ: Qisebendiyê kı heta neka vızıyayê: Malmışanızi, Mehmet Aydari, Turan Erdemi, Musa Canpolati, Harun Turgiti, Munzur Çemi ew Roşan Hayigiya vetê, nê qisebendi fekanê mentiqan sero nuşiyayê. Ma gruba girweyayenda qisebendi ronaya, mayê neka sero girweyemı no qisebend do fekanê heme mentiqan bıgiro xo miyan. Teknikî heta ew ilmdêzıwani heta emegê Brigitte Werner u Ebeherd Wernerî nê qisebendi dı bollo, Homa inan ra razi bo.

“

Nê hereketi derheqdê Zazayan dı, Tırkiya dı ew Welatdê ma dı VENGANEY(bildiri kerdê vıla. 1989 Almanya dı sukda Wetzlari dı Dernega Cemate Kulturê Zazayan ronê. Almanya dı bı panqartandê Zazaistaniya, rayşiyayeni vıraştı.

”

MESUT KESKIN: Mesut Keskin u ambazandê xoya Frankfurt dı İnstituiya Zazaki ronê ew êyê standartdê Zazaki sero girweyenê. Mesut Begi heta neka çıhar kitabê ilmi vetê, ninan ra zewê zi Şahzadeyo qızkeko ew oyo hewna Grubda qisebendiya girweyeno.

UNİVERSİTEY:

Bingol, Dersim ew Artuklu dı Zazakiya ders deyeno, Mahlimê Zazaki resnenê. Üniversiteya Bingoli Zaza dili ve tarihi sempozyumi vıraştı, nê sempozyomi xeylê veng da ew neka zi Zazayê kı uza dı êyê bı namedê VİRİya pêserokê vezenê.

Üniversiteya Artuxi Zaza ders kitabî veti, labirê no kitabê dersi gorey siyasetdê xo veti, çıki êyê Zazaki lehçe vinenê. Xeylê emeg dayo kitabî, labirê Zazaki sero kay kerda. Fına zi berxudari bê.

ALFABA U KITABANDÊ DERSİYA:

Haydar Şahini, Jakobson, Mesut Keskinî u Hakki Çimeniya kitabê dersi vetê, boka dest u payê inan derd nêvinê. Jacobson u Yaşar Aratemuriya Kitabê Alfaba veto. Yaşar Bego neka Tarix u Zıwani sero waneno, boka Homa paştgêrê cı bo. Rençê Jabobson u ê xanımda ciya Zazaki sero bollo, Homa inan ra zi razibo.

Nuştoğ: Roşan Hayig

ZAZA HALK GELENEĞİNDE

KORMIŞKAN BAYRAMI

Kormişkan, mart ayının 27,28,29 da ilkbahar bayramı olarak kutlanır.

Zaza takvimiyle rumi takvimi arasında 7 gün fark olduğu için, bundan dolayıdır ki Kormişkan'ın kutlama tarihi Newroza denk gelmiyor.

Eskiden şömine için evin çatısında "Locin" isminde çamurla sıvanmış bacalar yapıldı, sonbaharın sonunda bu bacalara bir kaç yas taş yapıştırıldı, kışın son ayında bu taşların altı kontrol edilirdi, eger taşların altındaki toprak kurtlanmış ise ilkbaharın başlangıcı kendini göstermiş olurdu.

Aynı zamanda, yabanda yenilir acı ve hoş kokusuyla tabiatı saran kormit isminde bir ot biter, bu otun çıkışıyla artık ilkbahar gelmiştir, tüm canlılar çetin geçen kış aylarını geride bırakır.

İnsanların yaşadığı tüm zorluklar geride kalır, darlık yerini genişliğe bırakır, bunun için Kormişkan bayramı kutlanıyor.

Kormişkan, ismini kormit otundan almış. Kormişkan bayramı üç gün sürer, herkes güzel elbisesini giyer, yanlarına erzaklarını alır, yemek pişirmek için yabana giderler. maddi durumu iyi olanlar oğlak keserler.

Kormişkan genelde dışarda ve güzel yerlerde kutlanır, evlerde kutlanmaz.

Kormişkan bayramı, kırk yıl önceye kadar kutlanırdı, son yıllarda köylerde hiç kutlanmazdı tamamen unutulmuştu yeni nesil Kormişkan ismini bile bilmezdi. Kormişkan, şehir merkezde kutlanıyordu fakat isim değişmişti. Artık güzelim Kormişkan oğlak ismini almıştı yani Türkçeleşmişti, sadece kadımlar kendi aralarında toplanır oğlak kesip yerlerdi, eyleyirlerdi. Yaşlı Türkmen komşumuzun anlattığına göre, eskiden onlar da bu oğlaka Kormişkan diyorlarmış.

Zaza halkı Newroz bayramıyla 1970'lerde tanıştı daha önce hiç duymamışlardı, Newroz'u siyasi hareketler 1970 lerde Zaza halkıyla tanıştırdı. Yaşlı Zazalar, bizde ilkbahar bayramı Kormişkandır, neden Newroj diyorsunuz? Kendim bu laflara çok Şait oldum.

Kormişkan bayramı, 2014 yılında Almanyanın Giessen şehrinde kurulan Çermikliler dayanışma ve yardımlaşma derneği tarafından tekrar canlandırılıp kutlanmaya başlandı ve böylelikle Türkiyenin bazı şehirlerinde kurulan bölgesel dernekler de kutlamaya başladı.

Amacımız Kormişkan bayramını ve diğer Zaza bayramlarını Zaza halkıyla tekrar tanıştırmaktır.

22.3.2017

Rosan Hayig

Öğretmenin Mektubu

Zaza kökenli Bingöl'lü öğretmenimizin "Allah'ım bana yardım et" diye kaleme aldığı dram dolu mektubu...

Ben Bir Zazayım. Benim 3 yaşına yeni girecek olan bir oğlum var. Adı Muhammed Mehdi...Bana sorsanız Zazaca'ya hakim biriyim. Fakat son zamanlarda çalıştığım yerlerde Zaza dilini konuşanların olmaması dolayısı ile Zazaca pratiğimde büyük bir eksiklik doğuyor. Bu sebeple Zazacayı konuşamıyorum ve bunun üzüntüsünü yaşıyorum. Bir insan olarak herkesin kendini geliştirmesi taraftarıyım. Eşim de bir Zaza, Tavz'a bağlı Eskar köyünün bir mensubu ama o da şehir dışında büyüdüğünden dolayı Zazaca'ya pek hakim değil. Tüm bunlar üst üste toplanınca ortaya şahsen benim açımdan büyük bir sorun çıkıyor. Dilin adı ne olursa olsun öğrenmekte fayda var. Ve bu öğrenmenin gerçekleşmesinde ideolojik yaklaşımlardan uzak durulmasında fayda görüyorum. Bizim de elimizdeki bütün imkanları kullanarak bütün insanlık dillerine sahip çıkmamız gerekiyor.

İnsanın olduğu yerde dil vardır ve her dil bir insandır. Benim de bir dilim var. Ana dilim olan Zazaca...

BU ÜLKEDE 55 MİLYON TÜRK VARDIR!

Bunu söylememim sebebi tek taraflı düşünmekten vazgeçmemizdir. Bizim hassasiyetlerimiz olduğu kadar diğer ırktan insanların da hassasiyetleri vardır. Ve bütün hassasiyetlere karşı yaklaşımlarımızda çok dikkatli davranmamız gerekiyor. Ben Türkleri çok seviyorum ve bir çok Türk arkadaşım var. Ve ben veyahut siz Türkleri çok sevdiğinizden dolayı ÜLKÜCÜ veyahut FAŞİST olmazsınız, olmamalısınız!

İNSANLIK İRKTA DEĞİL; YÜREKTEDİR.

Samsun'da çalıştığım köyde yaşayanların hepsi Türk'tü ve buradan kendilerine selamlarımı gönderiyorum. Samsun'da geçirdiğim yaklaşık 6 ay içerisinde inanılmaz derecede mutlu oldum. Üniversite yıllarında siyasi yönde gelişen görüşlerimin bir kısmı orada yıkılıp paramparça olmuştu. Demek ki insanlık, ırkta veyahut dile saklı değil. İnsanlık denen şey insanın yaşam tarzında biten bir şey...

Allah o insanlardan razı olsun. Şimdi sorsanız orda mı daha mutluydun yoksa burda mı? Veyahut orada mı bir öğretmen olarak daha çok saygı görüyordun yoksa burda mı? Orda mı insan olarak daha mı değerliydin yoksa burada mı?

Ben bunlara burada cevap veremeyeceğim ama beni tanıyanlar bu soruyu çok sorarlar ve ben bu sorunun cevabını en içten bir şekilde veririm. Demek istediğim olaylara yaklaşırken insan temelli yaklaşmak lazım. Hiç bir ırk veyahut dil insana üstünlük sağlamaz. Bunu böyle düşünenler bence büyük bir yanlışın içerisinde!

OĞLUMA ZAZACAYI NASIL ÖĞRETECEĞİM!

İşte bu can alıcı bir soru benim için. İnanır mısınız gece gündüz bu sorunun cevabını arıyorum. Oğlum henüz 3 yaşında ama ben bu sorunun cevabını oğlum doğduktan beridir düşünüyorum. Kendi

toplumuna yabancı olmaması için elimden gelenin tamamını yapmalıyım. Ve diğer kültürleri de öğrenmesi lazım. Kimseyi değerlendirirken ideolojisine, ırkına bakarak değerlendirmemesi lazım.

ZAZA VEYAHUT KÜRT VEYAHUT TÜRK OLMAYI BİZ TERCİH ETMİYORUZ!

Ama kültürümüzü yaşayıp yaşamamayı biz tercih ediyoruz. Bu hususta da fazla ileriye gitmeye gerek yok. Sanal ortamda çok ilginç şeyler görüyorum. Bir ara bunları buraya taşımak lazım. Son olarak da büyük Önder Muhammed'in (S) şu hadis-i şerifini buraya aktarıyorum. "Kişinin kendi iradesi ile sahip olmadığı şeylerden -ırk ve dil- dolayı övünmesi ahmaklıktır." (Hz. Muhammed - s.a.v-) Allah'ım sen bana yardım et...

BRİTANYA ZAZA DERNEĞİ KURULDU!

İngiltere'de kurulan ilk Zaza kurumu olma özelliği taşıyan dernek, İngiltere devleti tarafından onaylanarak resmen kurulmuş oldu. Derneğin kurulmasında büyük emek sarf eden sayın Mehmet Aşkın, sayın Gönül Şen ve sayın Metin Kılıç'a teşekkür eder, Zaza milletine hayırlı olmasını dileriz.

leleri, yakın dostları, ve tüm sevenleri hazır bulundu. Kıbrıs oyunlarının sahnelendiği düğün töreninde İstan-

Düğünde KKTC Başbakanı Hüseyin Özgürçün, 3. Cumhurbaşkanı Dr Der-

Düğün Pafr sabahın ilk 'After Party'

Britanya Zaza Derneği

Biz Britanya da yaşayan ZAZALAR 11 Temmuz 2017 tarihi itibarıyla ile "Britain Zaza Association" (Britanya Zaza Derneği) adıyla ZAZA derneğini kurduklarını duyurdular. Dernek, Britanya'da yaşayan ZAZA toplumunun sorunları başta olmak üzere; ZAZA dili kültürü ve tarihine ilişkin çalışmalar ile birlikte ZAZA gençleri ve kadınlarına yönelik çeşitli projeleri zamanla hayata geçirmeyi önüne hedef olarak koyuyor. Dernek lokali için bir bina temin edilene kadar faaliyetler ZAZA evleri ve ZAZA iş yer-

leri üzerinden sürdürülecek. İletişim için isteyen herkes; zazasbritain@gmail.com adresi ile 07380220784 nolu telefon dan Gönül Şen'e, 074322424162 nolu telefon dan Mehmet Aşkın'a ulaşarak dernek ile iletişime geçebilir. Britanya Zaza Derneği yönetimi şunları söyledi: "Britanya Zaza Association, ZAZA halkına ve ZAZA dostlarına hayırlı olmasını diliyor; Katkıya dayananlarda bulunan tüm duyarlı ZAZA soydaşlarımıza ve ZAZA davası dostlarına teşekkürü borç biliriz."

Al

Britanya ok okullara bir Edmonton Primary Sch lantıya yüzük katıldı. Den bu toplantıda Erbil okul y ederiz. Alev kültür ve bil diğer öğren ilişk gelişir dir" diye kar

WELATÊ MA ZAZANA

MEMLEKETİMİZ ZAZANA

Welatê ma Zazana
Çew nêzano sevona
Her rocê ma meymana
Welatê ma Zazana

Zaza merdım zaf hewlo
İnsaney rê nahfino
Xayıney tede çınyo
Welatê ma Zazana

Pironê ma zaf weşo
Dormare yê tum lemo
'Erdê Pironi awiyo
Welatê ma Zazana

Rayır to kewt bê ma het
Ma çew nêwen ero bêbext
Ma, şıma, ay bêri têhet
Welatê ma Zazana

Sukê Zazay reng u reng
Tı çırray şıyî Sıwêreg
Rayır ser şo Daştileg
Welatê ma Zazana

Çermugıd dekwi awa germ
Ma tı ra voni awa 'hem
Weyra ra şî se meberm
Welatê ma Zazana

Koyo sıpi ha cordo
Şarê cori camêrdo
Çolig paytextê ma
Welatê ma Zazana

Darayeni ey maya
Kokê Zazon weyraya
Dersim caê Zazaya
Welatê ma Zazana

Ma Mutki xu vira nêkerd
Varto, Sason, Mazigerd
Sarız, Zara ma ra berd
Welatê ma Zazana

Dewa Dewıl dewa maya
Rıçıkê ma pêrn dewa
Dest xu sıvık kı hema rewı
Welatê ma Zazana

Memleketimiz Zazana
Kimse bilmez ki ne deriz
Hergünümüz misafir
Memleketimiz Zazana

Zaza insanı çok iyidir
İnsanlığa faydalıdır
Hainlik içinde yoktur
Memleketimiz Zazana

Piranımız(Dicle) çok güzeldir
Etrafı hep meşeliktir
Piranın toprağı sulaktır
Memleketimiz Zazana

Yolun düşerse gel yanımıza
Biz kimseyi yemiyoruz ya bahtız
Biz, siz, onlar gelelim bir araya
Memleketimiz Zazana

Zaza şehirleri rengarenktir
Sen hiç gittin mi Siverek'e
Yol üstüne git Daştileg'e
Memleketimiz Zazana

Çermik'de gir sıcak suya
Biz ona deriz hem suyu
Ordan ayrılırsan ağlama
Memleketimiz Zazana

Beyaz dağ işte yukardadır
Yukarı tarafın insanı merttir
Bingöl(Çolig) başkentimizdir
Memleketimiz Zazana

Genç(Darayeni) bizimdir
Zazaların kökeni oradandır
Dersim(Tunceli) Zazaların yeridir
Memleketimiz Zazana

Biz Mutki'yi unutmadık
Varto, Sason, Mazgirt
Sarız,Zara bizden götürdüler
Memleketimiz Zazana

Dewıl köyü bizim köyümüzdür
Hepimizin kökleri köylerdir
Elini hafif tut henüz erkendir
Memleketimiz Zazana

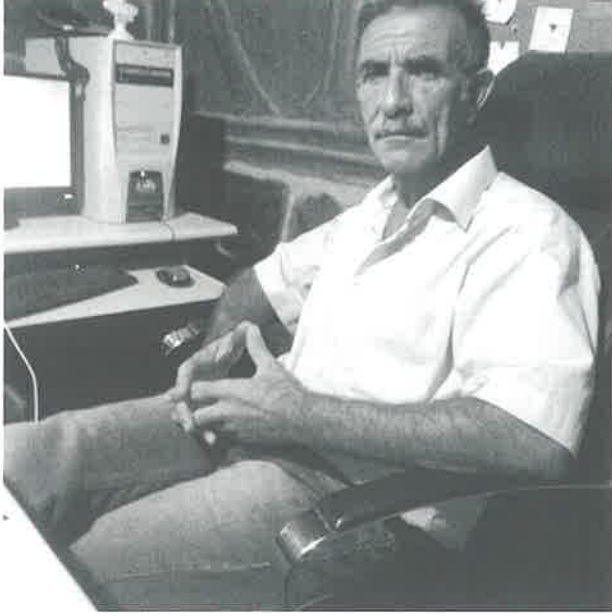
KORMIŞKAN

Dost u dîşmeni rê bîdê xeber
 Mevîndrê, keya ra vecyê teber
 Kom bê kom, arêbiyê çayiri ser
 Nan buwerê,
 Boxco rakêrê xo ver
 Roşano, ewro ma rê roşano
 Roşano, roşano
 Kormişkano
 Roşano, ewro ma rê roşano
 Roşano, qeç u qul wa xo bişano
 Lec mekerê, jêwbinan ra 'hes bikerê
 Bişaniyê, ganê xo re'het kerê
 Mevîndrê, pêro piya kay bikerê xo bişidnê
 gowenda xo pet kerê
 Roşano, ewro ma rê roşano
 Roşano, roşano Kormişkano
 Roşano, ewro ma rê roşano
 Roşano, qeç u qul wa xo bişano
 Kormişkan, wesari rê nişano
 Kormişkan, ma rê darê ku'hoy ano
 Kormişkan, pinpinikan rê gan dano
 Kormişkan, roşanê
 Dimliyano
 Roşano, ewro ma rê roşano
 Roşano, roşano Kormişkano
 Roşano, ewro ma rê roşano
 Roşano, qeç u Qul wa xo bişano

Kenan Esmer

16.07.2012

Yerleşik Hayata Geçiş Dönemi

Zazanada.....yerleşik hayata geçiş döneminin kademeli geçiş izlerini izleyebilme imkanları mevcuttur.. Gerek paleviâ da gerek diyar-î simde, gerekse diyar-î pağır da.

Başta GÊL....SAMSAT-.GERGER... AŞOT-ERĞENİ.

AŞM-Û ŞAT PALËV İYA....LIC - MIA-FÊRGİN.... DİYAR -Î SİM PÊR-TAĞ. MAZ -Î GIRD (BÜYÜK MAZ). MAZDEKİLİĞİN MEZHEP KURUCUSU... VE BİR TARİHİ RİVAYETE GÖRE... M.S.421'DE ZAZANA'DAN SASANI İMPARATORLUĞUNUN BAŞKENT ŞİRAZ'da bir anayasal kararı kanuni vasfa kavuşturmak istiyor iken ŞAH KUWÂT-1 Ülkenin dört yanındaki mezhep alimlerinden görüş istemiş, bu mezheplerin biri de mazdeki

mezhebi imiş. Bu mazdeki mezhebinin taraf bulduğu coğrafya ise zazanaymış ki milli mezhepleriymiş. Ve mazdek zazanada ikamet ediyormuş çok karmaşık rivayetler verilir bu konuda. Verilen rivayetlerin çoğu da zazanayı işaret ediyor. Sasanilerin ve arilerin genel umi dinleri ise zerdüştlükmüş. Oysa saray ve çevresinin fetva mezhebi ise ahuramazda mezhebi imiş. Ayrıyeten mezopotamya coğrafyasında da etkili olan mezhep yezda mezhebi imiş.

Doğuda mavuretül.-nehr ve çevresinin de etkili bir mezhebi varmış. Bu dört mezhepten en katı kurallısı ise mazdekilikmiş... Mazdekilerin mezhep otoritesi büyük maz, mazi-gird..cemeatiyle istişare etmiş ve bu karara red şerhini koyunca ŞAH KUWÂT-1 onunla istişare için MAZ Î GİRDİ şiraza davet etmiş ve MAZ davete icabeten ZAZANADAN, ŞİRAZA gitmiş. Orda ŞAH KUWÂ-1 uzun soluklu tartışmışlar. ŞAH ve meclisi avanesi ve din şurası MAZ Î GİRDİ ikna edememiş...ve MAZ'izindana atıp M.S.427'de idam etmişler. O idam hadisesi öyle büyük bir infial ve etki etmiş ki SASANİLER Batı serhatlarındaki Anadoluyla sınır teşkil eden eyalet ülke Zazanayı kaybetmişler. Her ne kadar Zazananın yönetimi psikolojik olarak Doğu Roma Bizansı eline geçmiş ise de ve bundan yarar gören Ermeniler olmuşsa da bu tarihi vakanın en stratejik zararını ise SASANİLER çekmiştir.

DÊSİM RA JÛ PELGE
ZERANIGE
HİDİR EREN

DÊSİM RA JÛ PELGE
ZERANIGE

HİDİR EREN'İN KALEMİNDEN...

ÇIKTI

Elbette ki Zazalar da ve aradan 200-225 yıl sonra SASANİ'lerin M.S 639-640 EL KESİDİYE savaşında ARAP İSLAM ORDULARINA karşı aldıkları yenilginin ardından ZAZANA'ya yönelen İslam orduları karşılarında en ufak bir mukavemet görmedi. Zazanada tek Türk Ermeni ayaklanması onlarda Zazaları yardımıyla seri bir şekilde bastırıldı. Bu bahsi geçen kanunun çıkarılmadaki amaç SASANİ coğrafyası ve Turani ile İrani kavimlerin yaşadıkları bölgelerdeki kadının toplum içindeki yerini güçlendirmektir.

Ama öyle bentler vardı ki onaylanması insan tabiatına ters idi. Nelerdi??!! Birincisi bir gelinin ister ise bir diğer kayın biraderi ile izdivaç meselesiydi ki MAZ İ GIRD bunu asla kabul edilmez bulmuştu ve KUWÂT -1 Dolayısı ile o kararını kanunlaştıramamış idi AHURA MAZDA mezhebinin fetva vermesine râğmen....

Değerli okuyucular bu anlatım

ZAZANA'ya yönelen İslam orduları karşılarında en ufak bir mukavemet görmedi. Zazanada tek Türk Ermeni ayaklanması onlarda Zazaları yardımıyla seri bir şekilde bastırıldı.

toplama bilgilere dayanmaktadır lakin gerçektir.

O siyasi handikaptan yararlanan Ermeniler Zazanada klasik Ermeni alfabetini icra ettiklerinde de sene M.S. 421 paleviyayı (paluyu göstermektedir)

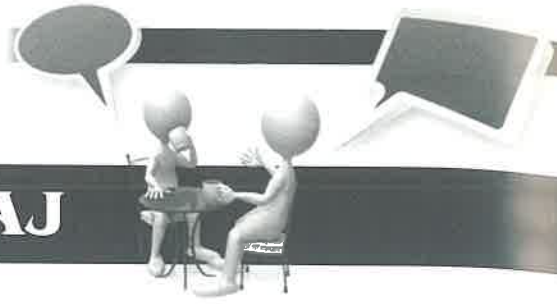
Elbette ki burada amaç Ermenileri yermek değil, ama bölgenin siyasi ve sosyal tarihi bu tür el değiştirmelerle doludur... Oysa ZAZANA her şart ve mercde de Zazaların ana vatanları olarak kalmıştır.

İsa Demir

Faruk İremet ile...

ÖZEL RÖPORTAJ

ZAZANA: Sayın Faruk İremet, Zaza halkına ve Zazana okuyucularına kendinizi kısaca tanıtır mısınız?

FARUK İREMET: Her şeyden önce size merhaba demek istiyorum ve yayınızdaki size başarılar diliyorum. Böyle onurlu bir yola engelleri hiçe sayarak çıkmanızı da saygıyla selamlıyorum. Gelelim sorunuza. Ben 1965 yılında, Urfa'nın Siverek ilçesinde şoför bir babanın ve ev hanımı bir annenin ikinci çocuğu olarak dünyaya geldim ve beş kardeşiz. İlkokulu (Türküzü İlkokulu) Siverek'te liseyi de Diyarbakır'da (Diyarbakır Öğretmen Lisesi 1982 mezunuyum) bittirdim.

ZAZANA: Zazacaya olan ilginiz ilk ne zaman başladı? Çocukluk bağlantısı nedir?

FARUK İREMET: Zazaca anadilim. Ben bu dille büyüdüm. Ben bu dille ninniler dinledim. Ben bu dilde şakaları dinledim ve o espirilerle güldüm. Zazaca, göbek bağıyla bağlı olduğum bir dil ve ilgim normal olarak bu kaynaklı. Bu kuyudan, bu çeşmeden susuzluğumu giderdim. Siverek'ten aldığım Zaza gelenek ve göreneklerimdir beni ben yapan. Fırat'tan suladım gönlümdeki gül bahçelerini... Zazacayla yeşermemin sebebi de budur.

ZAZANA: Zazaca hakkındaki bilgi kaynaklarınız nelerdir? Zazaca yazarken en çok hangi olaylardır sizi etkileyen?

FARUK İREMET: Tamamı Zazaca olan ilk dergiyi hazırladığımda elimizde hiç bir kaynak yoktu desem yalan olmaz bence. Dergiyi hazırladıktan sonra İsveç'in Uppsala şehrinde kalan dostum Koyo Berz'i çağırdım ve kendisine hazırlamış olduğum dergiyi ve düşüncelerimi anlattım. Kormışkan Bülten dergisi tamamı Zazaca olan ilk Zaza dergisidir ve ben de onun Editörüyüm. Uzun süre Kormışkan Bülten ilk Zaza dergisi değil de, en son çıkan Zaza dergisiymiş gibi gösterildi. Bunu unutturmaya çalışan yoğun bir çevre vardı. Anlaşılması için yeniden tekrarlıyorum. Tamamı Zazaca olan olan ve tüm Zaza lehçelerini bölge ayrımı yapmadan bir araya getiren ilk dergidir Kormışkan Bülten. Dergimiz hem bölgeleri birleştirdi hem de demokratlık örneği sergiledi. Neden mi? Redaksiyonunda alevisi-sunnisi, kadını-erkeği ve farklı siyasi düşünceden olan 'dostları' bir mecliste

topladı. Sorunuza geleyim, anlattıklarımın yola çıkarak şunları anlatayım; yazılı tarihi olmayan bir yola çıktık ve bu yol hem çetin hem de tehlikelerle dolu bir yoldu. Riskleri göze alarak Ebubekir Pamukçu'nun attığı adımlara bir yenisini ekleyerek tam 10 yıl sonra Kormışkan Bülten ile İsveç'in başkenti Stockholm'da Şewra, Koyo Berz, Şerwan Büyükkaya, Zazan Şanlı ve ben bir çok toplantıdan sonra adımımızı attık. Dergi çıktıktan sonra saldırıların ardı arkası kesilmesi ve en çokta beni etkileyen bu oldu. Beni etkileyen bu olayların olmasıydı ve ondan dolayı Kormışkan Bülten'in devamında yine tamamı Zazaca olan ZazaPress'i 2002'de çıkarmaya başladım.

ZAZANA: Yurtdışına çıkınca, yabancılar arasında insanın ulusal bilinci uyanmaya başlıyor, sizde böyle bir uyanma oldu mu? Zazaca yazan biri kendini nasıl hisseder? Yazmaya devam etmeyi düşünüyor musunuz?

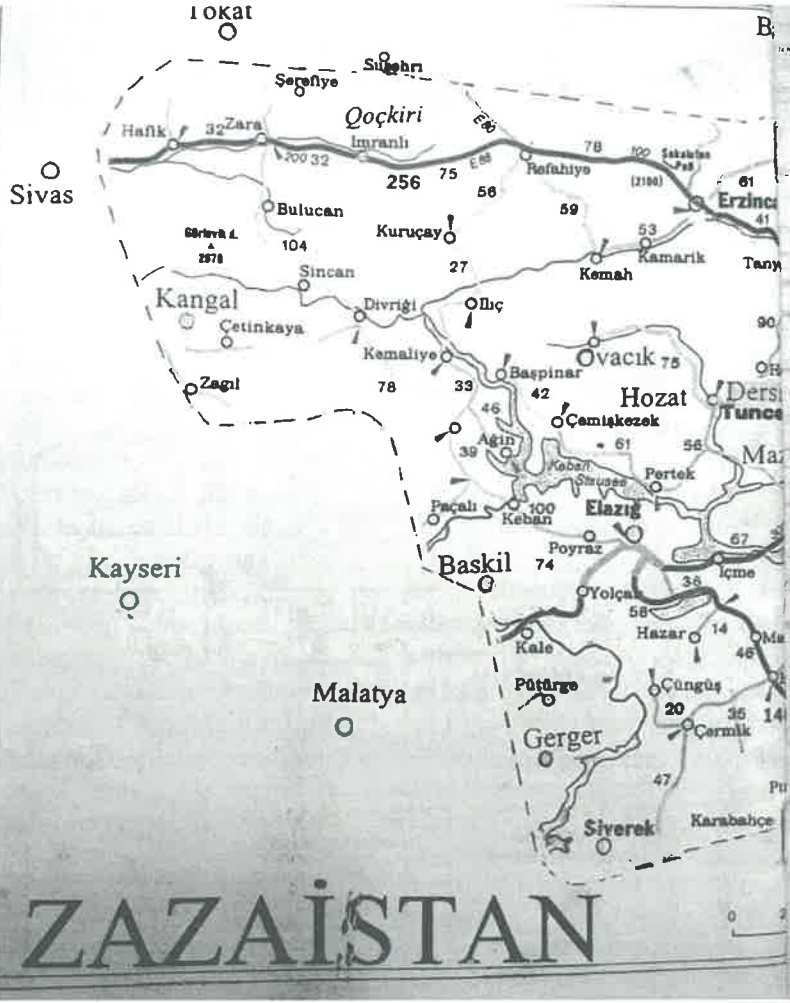
FARUK İREMET: Ben yazmaya Zazaca ile başlamadım. Benim edebiyat dilim Türkçeydi. 1986'da İsveç'e yerleşmeden önce Türkiye'de yazdığım tüm şiirlerim ve yazılarım Türkçedir. 1984'te Ankara'da aldığım ödülde Türkçe yazdığım yazılardan dolayıydı. Hakim olduğum dil Türkçedir. Kendimle çalışmıyorum. Zazaca sözlü ve çocukluk anılarımın dilidir. Türkçe yazım ve edebiyat dilimdir. Dünya edebiyatını ve yazarlarını Türkçe'den ve ardında İsveççe de öğrendim. 31 yıllık İsveç yaşantım bana büyük edebi zenginlikler kazandırdı. Zazaca'nın yaşadığı rönesans, yenilenme ve aydınlanmada İsveç'te başladı. Ve biz de buradan adımlarımızı attık. Yazılı bir tarih yaratmak ancak yazmakla oluyordu. Yazılı tarihi olmayan bir karanlıktan, yazılı tarihi yaratmak için Almanya'da, İsveç'te ve Türkiye'de

değerli dostlar, fedakâr insanlar ve Zazaca'ya aç olan insanlar yola çıktı. Korkulara rağmen, şiddete rağmen... Belki Zazana dergisinin okurları bunu bilmez, ama şiddetin boyutu o kadar çirkefti ki, anlatılmaya yazılmaya gelmez. Yazmayı kesmedim. Değerli dostum Zerweş Serhad gibi yayınlanmamış yazılar ve kitaplar arşivimde yillanıyor. Tadı daha da güzel olacak veya bayat olup 'delete' maruz kalacak. Bakalım...

ZAZANA: 1985 yılında Ebubekir Pamukçu'nun "Ayre" (Zaza dili ve kültür dergisi) dergisi'ni yayınladığında, Kürt hareketlerinin ya da hareketin içindeki Zazaların reaksiyonu ne oldu?

FARUK İREMET: Ebubekir Hoca'nın, çıktığı engelli ve zorlu yoluna ben ancak on yıl sonra çıktım. Tabii bu Zazaca yazmadığım anlamına gelmemeli. Zazaca yazıyordum. İlk kitabım 'Rondikê çavên ti' 1993'te yayımlandı ve kitabın içindeki şiirlerin yarısı Zazaca diğer yarısı da Kürtçeydi. Ondan önce de farklı dergilerde Zazaca yazılarım yayımlandı. Zazaca kitabım 'Antolojîye Hozanwane Swedi' (İsvet Yazarlar Antolojisi) 1995'te yayımlandığında, o yazarların bir çoğunu daha önce bazı dergilerde yayınlamıştım. Ebubekir Hocaya uygulanan psikolojik şiddet kanımca hiç bir canlıya karşı uygulanmamıştır. Ne kadar acı değil mi? insanların birbirini anlayamaması. Kendine hak gördüğünü, başkasına hak görmeyenin ahlak

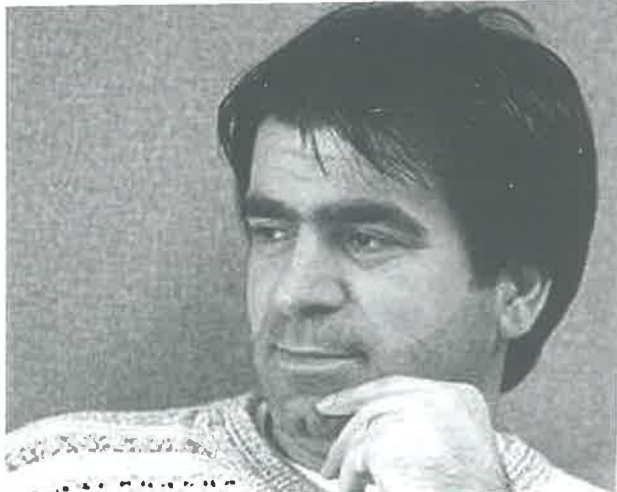
yapısı...anlama k t a zorlanıyorum. Ebubekir Hoca haksız ve kirli bir oyunun senaristleri tarafından hedef seçildi. Kanımca bu olmamalıydı. Onu da sırtından bıcaqlayan en yakınındaki insanlardı. Koyo Berz'in de başına gelen buydu. Şerwan'ın da. Zazan'ında. Saldırganların kirli kimliği, bize yaptıkları çirkef saldırganları da 'temizlendi'. Kölenin sırtını sahibi okşadı ve köle sahibine sadakatini ispatladı. Zaza

rönensansımı boğmaya çıkan takım aynı takım...

ZAZANA: Bize göre Zaza ulusal uyanışı Ayre Ve Piya dergisiyle oldu, bu konuda fikrinizi alabilir miyiz?

FARUK İREMET: Zaza ulusal bilici Ayre ve Piya dergileri ile ilk olarak İsvet'de başladı. Siz de Zazana dergisiyle Türkiye içerisinde cesaretli bir adım attınız. Ayrıca Zaza edebiyatında ilk eserler Zaza kökenli olan ve 1898'de Ahmedê Xasi ve 1906 yılında da Osman efendi'nin yazdıkları Mewlitler de yazılı eser anlamında önemli yer tutmaktadır. İsmail Söylemez de 2000'li yıllarda Vatı ve Miraz dergilerini Zaza dili ile yazarak Zaza edebiyatına katkı sunmuştur.

ZAZANA: Zaza tarihi ve kültürüne epey katkınız olmuş, uzun zamandır suskunluğunuzu neye bağlayabiliriz?

FARUK İREMET: Suskunluğumun farklı farklı sebepleri var. Buna küsmüşlük ve kırılmışlıkta diyebiliriz. Kimseyi eleştirmiyorum ve bu hakkı da kendimde bulmuyorum. Özür dilemem gereken insanların olduğu gibi, benden özür dileyerek özeleştiri vermesi gereken insanlar da var. Hele bu insanlar sahip çıkıp koruduğunuz insanlar ise, acısı daha da farklı oluyor. Çok kirli oyunlar oynandı. Bu kirli oyunlarda, kirli ve yapılmaması gereken manevralar da yapıldı. Demokratik, insani ve barışçı düşüncelerimle zıtlaşmamak için, koşmak isteyenlerin yolunu açtım. Bu da kenara çekilmekle oluyor. Tabi bu öldüm anlamına gelmiyor.

ZAZANA; Herhangi bir kişinin en favori insanı mısın? Neden?

FARUK İREMET: Herhalde oğlumun...Hahahaha....Kawasaki motor'umu süratli kullandığım için...Şaka...ona öğretici ve yol gösterici olduğum için. Onunla hep tartışmada ve muhabbetteyim. İşin olgun yanı ben oğluma öğrettiğimi sanırken o bana hep rehber oluyor.

ZAZANA; Şu anda yaptığın işin dışında (hayattaki tüm işler kanuni olsaydı) ne iş yapmak isterdin?

FARUK İREMET: Yine şair olurum. Yeniden aşkı şiirle anlatmak için veya tiyatro oyuncusu olmak isterdim. İnsanlara, kendi gaflarını, kendi aynalarından yeniden yansıtmak için.

ZAZANA: Sizce Zaza Ulusal bilinç gelişmesi nasıl sağlanmalı? Var olan mezhepçilik ve bölgecilik mantığını bertaraf edip, Zaza birliğini nasıl geliştirebiliriz?

FARUK İREMET: Yıllar önce bu soruya benzer bir soru sorulmuştu bana. Verdiğim cevap tüm 'dostlarımı' sinirlendirmişti. O soruyu bana UrfaHa muhabiri Deniz Uğurlu sormuştu. Şöyleydi; 'Zazaca dili hakkında

biraz bilgi verir misiniz' Bende şöyle yanıtlamıştım; 'Zazaca dili konusuna gelince, bu konuda çok söylendi ve çok yazıldı. Hangi birini yeniden tekrarlayayım? Veya hangisini söyleyeceğim bilmiyorum. Konuya üç boyuttan bakmak gerekir: Bir, sorulan soru siyasi midir. İki, edebi konuları mı içermektedir. Üç, dilbilimsel midir. Saydığım bu soruları bir Türk'e veya Kürd'e sorduğunuzda farklı yanıtlar alacaksınız. Bu iki kategoriye bağlı olmayan bir de Zaza gruplanmaları var. Burada da göreceğimiz resim pek farklı değil. Bir Zazaya sorduğunuzda da alacağınız cevaplar farklı farklı olacaktır. Yani herkes Zazayı ve Zazaları bir yerlere yamalama sevdasında. O da yetmezmiş gibi bir de Zazalar arasında ki din ve dil çelişkisi var. Bu da her bir gün belli kesimlerce bilinçli olarak ateşlenmektedir. Amaç dile yardım etmek değil, 25 yıla yakın sürede oluşan oluşumu baltalamak içindir. Bu konuda Dersim sol geleneğinden gelen kesim parçalama baltasını çok iyi kullandı ve hâlâ iyi kullanmaktadır. Ayrışma vardır. Farklılıklar uçurumlaşmıştır-Ufukta birlikte çalışmanın güneşi batmıştır.' O günden bugüne bir şey değişti mi? Maalesef hayır. İnsanlar arasındaki ilkeli yaşı

m, demokratik eşitçilik ve tolerans sarsıldığı an, artık yeni kültürler köprüsü kurulmuyor. Bu köprülerin yeniden inşası demokratik, eşitçi ve kardeşlik ilkelerinden geçiyor. Bunu ancak ve ancak birlikte yeniden inşa edebiliriz. Sadece bu üç ilkeyi kabullenmekle yeni yaptığımız köprülerden kardeşçe geçebiliriz. Demokrasiye ve kardeşliğe hazır mıyız? Kalın hep dostça ve kardeşçe. Çalışmalarında başarılar dilerim.

Faruk İremet

DEWA MA

Dew dewa maya Dewa Budrani
Dewa maya 'Hesrani

Dewa miyan dı ze gula wesari
Dewda ma pey dı koyeko

Koyeki sero leyeka
Cı rê vanê dara leyeki

Dara leyeki tılisimê dewda maya
Qedr u qîmetê maya

Êyê kî dew ra kewtê duri
Şiyê xerib u xeribeyî

Wexto kî dew yena cı viri
Leyek zi kewna cı viri

Dewa maya Budrani
Pêro çem u bostani

Çorşmeyê cı lay u awi
Laya ciya pila, qızıla, şêxani

Dewda ma ver dı yenê pêserî
Benê zewî benê tewrdê rodê feratî serî

Pındamê awda cı reseno dewda ma veri
Ma layan sero şibey anemî

Babet babet masey tepşemî
Masey layandê ma gewr u şerbutî

Tarixê inidê honîki kîhano
O zi qedr u qîmetê mayo

Îni mayê çirri awa ciya honîki
Zena ze cemedî wîni honîki

Îniy mayê Mızaxfîni
Cîrê vanî ziyara Mızaxfîni

Awa cı wîni weşa wîni weşa
Zey awda zemzemi weşa

Kerrey mayê Hayîgi
Sero estê teqmaşay, textek u lêneki

Mınaray cı esta-anîşenê sero qerteli
Pêro mêşeyê, savlêri, mazêri

Dar u beri qıznavêri
Sıqoqêri, vamêri, bewrîncêri, sêzêri

Wesari abiyenê gangîroy u kançi, vîlîki
Tey peyda benê kapi, govlegi, kengeri

Miyan dı sîtar benê zerezi, arwêşi,
Teyr u turi cinawîri.

Nuştoğ: Cevat Yıldız

VERÊNEY RA...

Ez rewnayo welat ra
Kewta duri, sewday to esta
Vengê to berzo
Bê qebl bıki embazeya ma
Mı rê tim u timı bıwanı
Wa sebrê mı biro, bilbilo bilbilo

Perrê to estê
Vera mı şo welat ra bıgeyrı
Mı ra selami berı welati rê
Welatdê şêran u beranan rê
Welatdê Yılmaz u nejoy rê
Sılamanê mı berı hepsiyandê ma rê
Berı Diyarbekır sukandê ma
Şo kodê Dêrsimi sero anışı
Bıwanı vaji o do bêro, o yo yeno
Ez heyran, bilbilo Sılêmanê mı berı heme ca
Çıhar letandê welati rê

Şo dewda ma zi Sılami mı ra berı
Hewşdê ma dı tuwêr esta
Şo pa anışı, day şewra werzena
Ez zana ez yena cı viri.
Daya mı mı ra hes kerdê

Şewra rew mı nêveyndayê
Ez lori kerdê
Bıwanı tuwêrda ma sero
Wa sebrê dayda mı biro
Wa mı tim u timı
Lori kero, bilbilo bilbilo

GULA MI

Mı ra girot gula mı
Nêwaneno bilbilê mı
Bıdı bıdı gula mı
Wa bıwano bilbilê mı
Ez gul sero mirenan
Gul sebra mınan
Bıdı bıdı gula mı
Wa bıwano bilbilê mı

Eshat Kılıç Muskanij
Serri 1982

PELIXNA PÊSER

Dayê pelixna pêser war u welatê bawkalan.
Lo Keko, têtewr veşna kerd xirabe u wêran.
Çiyê nêverda, heme têtewr berd, kerd talan.
Lê wayê bomba kerd, na pa ware bawkalan.

Bira ma rê rihatey çiniya, willi ma bêçareyê.
Deza kes nino çirida ma ra, ma tum bêpaştîyê.
Xalo welato naleno keso ê vengi niyaşnaweno.
La pêser amiyayeni çiniya, posanayiş nêmeno.

Dayê heyran bê vaci, qandê çiçi ti ya bermena.
Roc bi roc porê xo yê herirni til bi til ruçiknena.
O derdê zerida to, o janê to ez zana bêdermano.
Hettan kı, ma heme jew nêbımı, daru nêbeno.

Dar u bero riçan nêviradano erd u kîho nêbeno.
Zani ofi, axi u waxi kerdena welatê ma nêreyêno.
Hettan kı, destan bin ra nêviciyo bermi nêbirêno.
Bê reyayeni, o derd, o külê zeri u pizi weş nêbeno

Koyo Berz

Zazaca Mevlüt Kitabı
Dua Basın Yayın

ÇIKTI

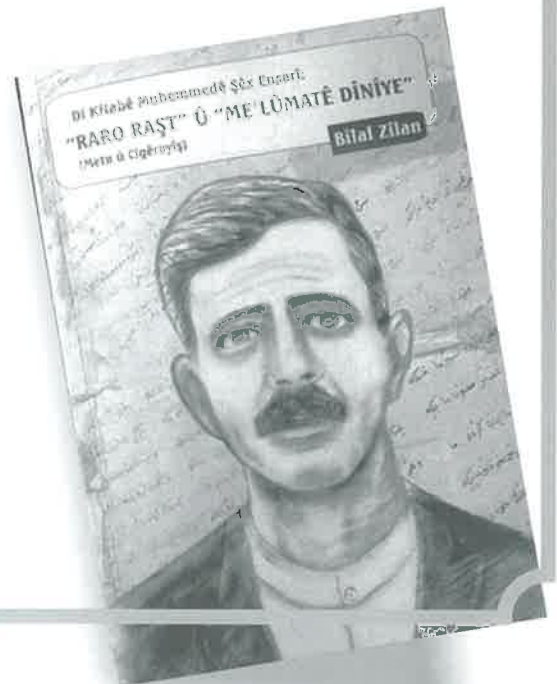

Karşılaştırma

ZAZA	TAT	TALIŞ	FARS	TACİK	KÜRT	TÜRK
Pi	Piyer	Pie	Peder	Pedar	Bav	Baba
May	Moy	Mo	Moder	Modar	Diy	Anne
Kerg	Kerg	Kaq	Cuce	Muroi	Mirişk	Tavuk
Astor	As	Asb	Zedan	Asp	Esp	At
Bız	Bız	Bız	Baz	Buz	Bızın	Keçi
Bıra	Bırar	Boe	Birader	Barodar	Bra	Kardeş
Tinc/tij	Tic/tij	Tij	Tiz	Oftob	Tav	Güneş ışığı
Kardi	Korde	Kord	Kard	Kord	Kêr	Bıçak
Şıma	Şıma	Şoma	Şıma	Şuma	Hun	Siz
Siya	Siya	Siyo	Siyah	Siyoh	Reş	Kara
Piyoz	Piyoz	Piyoz	Piyaz	Piyoz	Pivaz	Soğan
Aw/owk	Av/ov	Ov	Ab	Ob	Av	Su
Hewte	Hafta	Hafta	Hafta	Hafta	Hefte	Hafta
Dı	Du	Dı	Do	Du	Do	İki

SÊX MUHAMED ENSARİ:

Dı kitabı zi 1947-1948 dı Şêx Muhamed Ensari bı Zazakiya Alfabada Erekiya nuştê. Namey nê kitabın, Raro Raşt(doğru Yol) ê dıdın zi, mahlumatê dini(Dini Bilgiler). Raro Raşt aqıdeya ilaqederu, mahlumatê dini zi, derheqê Fıqihî dı nuştu. Hetê kronolojiya, nê kitabı ê hırn u çıharinyê. Şêx Muhamed Ensari bı Zazakiya Alfabada Erekiya nuştê. Bê nê kitabın zewmbi kitabı zi nuştê. Şêx Muhamed Ensari, lazde xo Mehmet Rusti Ensari rê wesyet keno vano' "Ez kı mirena , nê kitabınê mı mahfeze bıki!" Lazê cı zi nê katabanê cı zew cilti miyan dı Mahfeze keno. Rozê Mehmet ruşti, Cevat Yıldızı hetek dı qalê nê kitabın keno, Cevat zi ney rê vano tayn ambazê mı estê ma inan haydar kemı ew Sıdkı Zilani rê qal keno, Sıdkı Beg zi lazde xo Bilal Zilani haydar keno ew Bilal Beg u Cevat Begiya nê kitabı sero girweyayê. No kitab do zi nezdı ra bıvızıyo.

MI VINÎ KERD

Mı va qey her nımac ez kâr miyando
Zırardo, ziyando roc bı roc trawyawo
Halbıki ay dızd mı xo rê yar kerdo
Zırardo, ziyando roc bı roc trawyawo

Mı yew ra erina, hınzar ra rot, kemi bı
Mı serwetê xo rê serwet ser na, kemi bı
Mı nêzona kî seni vini kerd kemi bı
Cif cif, roc roc, sermaye şı 'emır kemi bı

Abdulkadir Büyüksayar

TALIŞ HALKININ KIYMETLİ ŞAİR – YAZARINDAN

GÜZEL BİR ŞAİR

Zaza -Talış, çı iqlə doy dıqlə xol
 Əv Zazaye, canqonədə mərde bə,
 Bo dışmenon zəvole bə, darde bə.
 Bənə pulo hiç şat bəni, merde bə.
 Rükinə rük bə hejo, dı yoli yol,
 Zaza -Talış, çı iqlə doy dıqlə xol!

Həmə xəlxon çəmə düstin, co nimon,
 Dı nohəxi, dı şəri həmro nimon,
 Əmə iqlə dıl, dı qılə conimon,
 Kenə az hiç bedəm, bedə əv behol,
 Zaza -Talış çı iqlə doy dıqlə xol!

Zoonış ğəhrəmon, iqid, hürmətin,
 Kinonış namusin, arin, ğiryətin.
 Çı dınyo ve çokə, xosə millətin,
 Həxe, ədoləte çəvon har xəyol.
 Zaza - Talış çı iqlə doy dıqlə xol!

Çımı dardən, əçəy dardən ve yole,
 Əve bənə bəmi əvən behole.
 Dınyo işdən qıləy yolə məhole,
 Həm çımıne, həm əçəye im məhol.
 Zaza - Talış çı iqlə doy dıqlə xol!

Əçəy zıvon çı tarixi zıvone,
 Bəyro bılind əçəy şərəf, çəy şone.
 Çı Vüqari xosə bıyəy, çəy cone,
 Xıdo, əçəy ümri bıkə dıroz, bol!
 Zaza - Talış çı iqlə doy dıqlə xol!

Vüqar Həmati

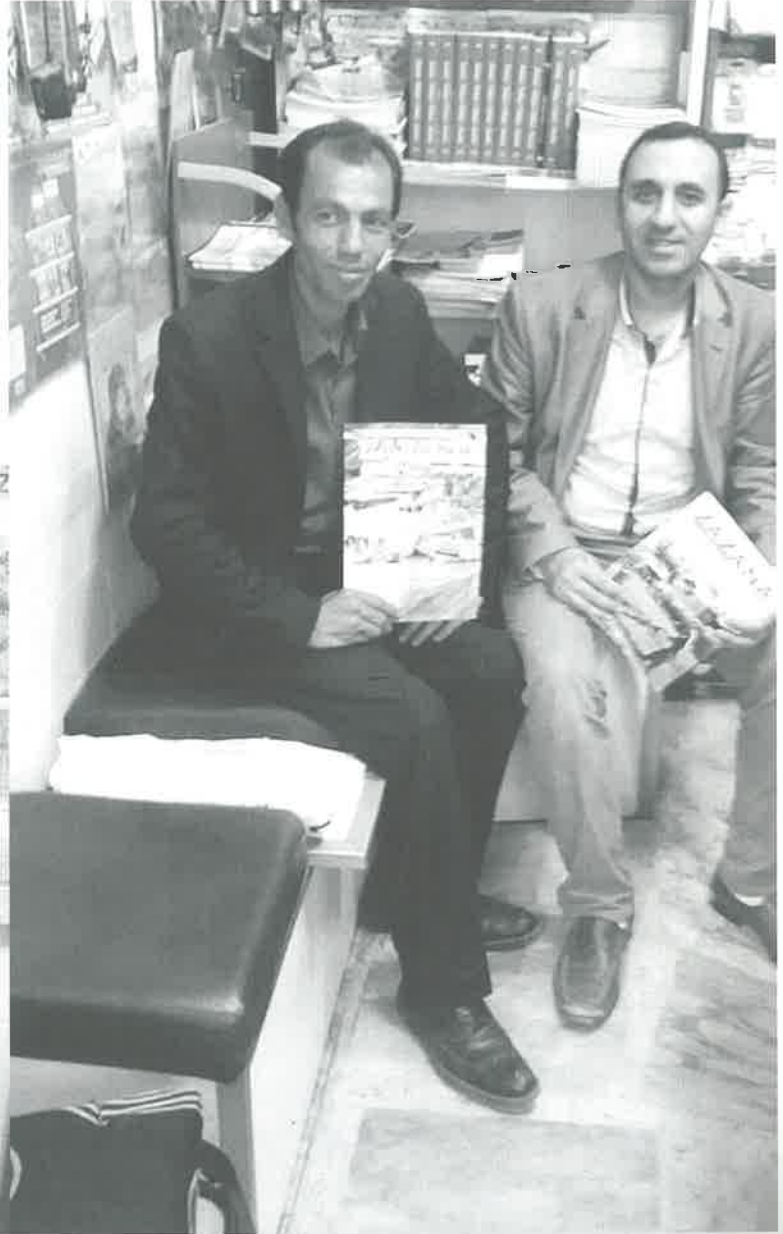

ZAZANA DERGISİ

DİYARBAKIR İRTİBAT

BÜROMUZ AKTİFTİR

Adres: Emek Caddesi Kaynarpepe
Camii Karşısı - DİYARBAKIR

ZAZANA DERGISİ
www.zazanadergisi.org

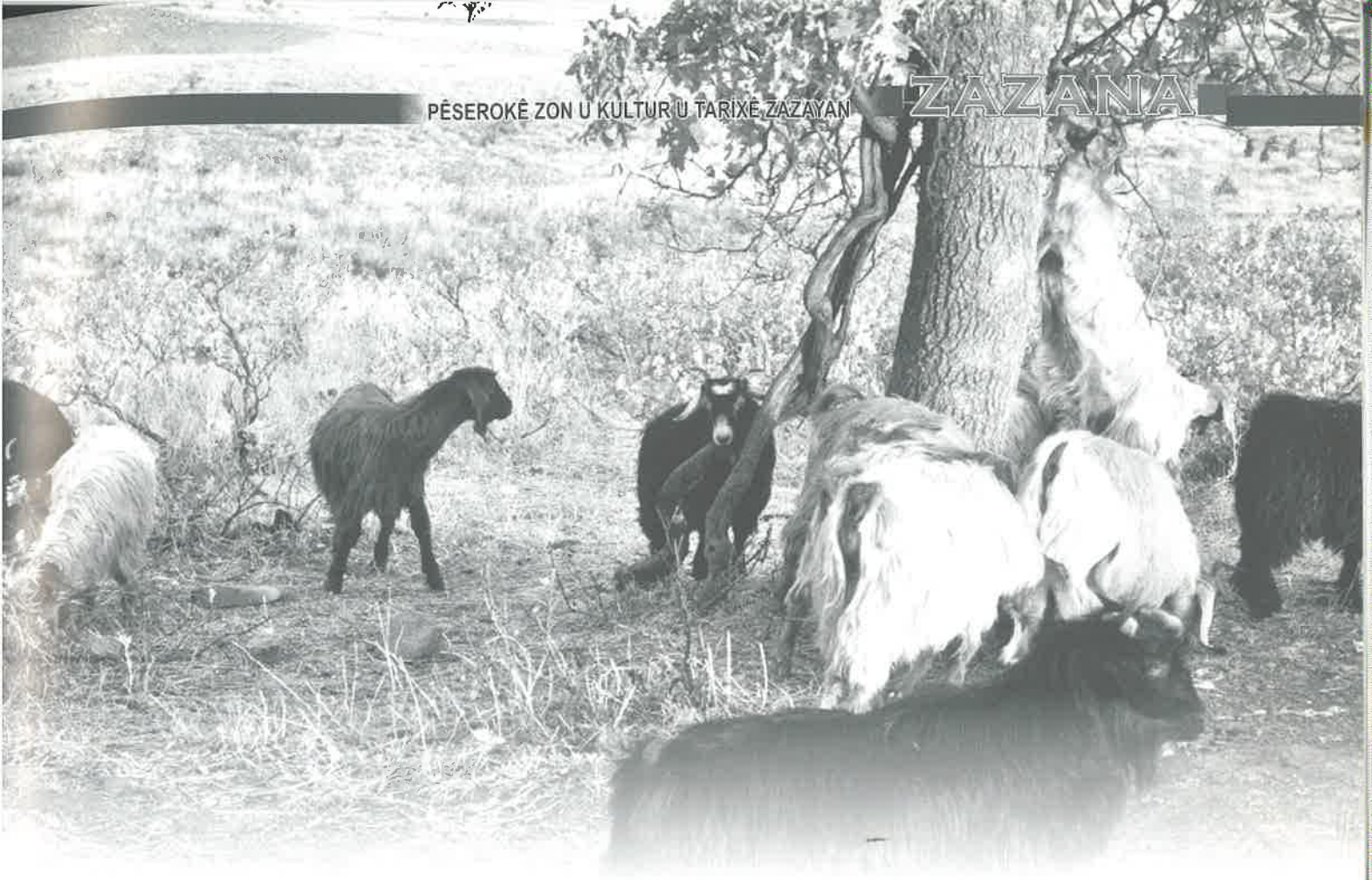
Zazana Dergisi, Zazaların ilk resmi dergisi,
Zaza halkının resmi yayın organı,
Zaza davasının yayın organı...

BM

Ax daye ax daye no çî hale dınyayo
 Eyvax eyvax dınya kevto destande zalımano!
 Nameycı Bm niyo gunu bermiyo
 Eye av simeri bııra newezene
 Av simeri bııra bene
 Girvey é dınyay mıslımana xerpenê
 Newrazené şehitnené
 Zalımu gavıre é dınyayı
 Siyayu sıpeycı suru zerdecı
 Pero piya kevte zev posti miya
 Çor çorşmede é dınyaydı
 Eye kene zılmı zore xo
 Gunya mıslımana rıznenê
 Mıslımana sero biye belayı
 Biye ze cınavıru ejdirhayı
 Kûfur pero zev milleta
 Ey mıslımaneno evna bızanê
 Sevu nevay devleta é dınyayı
 Pêro kergi panz teney diki wızıyayı

No hewtay séro eyê nekur kenê dınyayı
 Girvey dınyayı tımu tımı xerpenê newrazenê
 Gunya insana mıslımana rıznenê
 Sevu héştayı panz kérge nekenê panz diki
 Eyê temaşey ina kenê
 Nevetane cıre tébaye waze
 Sevu héştayı panz devletara boleçı
 Ninarê paşti wızıyayê
 Girvey dınyay pero nina şehitnaye
 Newrazte xerpnaye
 Emrikaya tımu tim kelaz çarnena
 Hırgfın kelaza xo dana caye sero
 Dınyay xo dıma kaşél kena
 Wana dıke dınyay ez tenyaya
 Nê heq zana ne edelet werdana
 Nê dınyaydı tam newerdena
 Nê zalımu gavıre dınyayı
 Adır wıšto her cayı
 Mıslımana sero biye belayı
 Asyara tepêş héta afrika
 Tırkiye surye ıraç afqanistan Pakıstanı
 Yemenra tepeş mısır u filistinı
 Uyguru çeçenıstanu qırımı

Hewna esté bol cayadı
 Kevte mıslımana mıya
 Herzev kerdo hetena
 Zek cerga werga dekevo bolda bıza mıya
 Adır werdayo héme caya
 Mıslımani pére pastı nedane
 Biyé wıla her zev biyo hétena
 Gavur u zalıme é dınyayı
 Topan u tıfıngande xoya
 Teyaran u fuzande xoya
 Fermane mıslımana weto
 Wareyu vatanecı rızınayo
 No adırok gavuranu zalımane dınyayı
 İraqu surye hemecay sero weto
 Ez Ellayra vazena no adır ina pıstınkevo
 Devletande cı miyankevo
 Dure mıslımana héta qıyam devamkero
 Céhnımı bındı fı nari seqerdı cay ina bıdo
 Bextu emele bmy çınyo
 Nê zulmü zori newındarneno
 Nê adırı hevna nekeno
 Tımu tım pıf kenê
 Bextu emele é dınyayı çınyo

Zalımu gavıre é dınyayı
 Wını biye hari wını biye hari
 Biye ze maré kori kûtıke hâri
 Marê bınde şakili demaşkûli
 Dışmenê insanu islami
 İraqu surye sero qeyam qılalnaya
 Sî sıyer sero newerdaya
 Êyek bımba bındı merdı
 Êyek benê dırbetını
 Êyek şa bırême rêmayı
 Êyek rayara merdı
 Êyek herundı mendı
 Weşşanu teyşan werdaye
 Êyek mehcır biye remaye
 Dınyay sero cıre cay newerdaye
 Zalımanu gavurane Avrupa
 Xo mıya newerdaye
 Mehcıra xo daye dengızaro
 Wate mado şım Avrupa
 Mecbur mendı şıre Avrupa
 Devlete cı rızınaye Avrupa
 Ca cıre newerdaye hêrda ellay sero

Dengıza miyandı marbozi edo xo çekere cı
 Xo pa tepeşê
 Mar heyvano o rêbbe xo zano
 Qe beno yeno dinu imanû insafo
 Avrupayızandı ne dino ne imano
 Ne insafo ne merhêmeto
 Dest nê eştê mêhcira birêyne
 Bêre xo miyandı sıtarkerê
 Zuzufin kardû xınçeri werdaye
 Botande mehçira teqnyaye
 Hêzarana aylanu dilanu daylanana
 Dengıza miyandı fêtisyaye
 Sebebu setame mêhcira
 Emrikayu avrupaya
 Zalımu gavıre ê dinyaye
 Wate wa mêhciri ma miya nîrê
 Ma xıristiyanımı ê mıslımani
 Ey mıslımaneno evna bızane
 Gavuru zalıme ê dinyayı
 İraqû surye sero ameye pêseri
 Êye timu tim bimbey wıradene
 Warnene mıslımana serı

Kûfur zev mılleta

Gavuru zalıme ê dinyayı
 Zey kûtkande hara gürene peserı
 Ê pêre têba newane
 Pêsera sol leşenê
 Mexsetê ina mıslımana wılakerê
 Devletanecı bızırine xore barkerê
 Zengineyu menfatandecı sero
 Zey qertela anışe xore berê
 Hisabecı evnayo bızane
 Ey mıslımaneno bere pêseri
 Pero piyaybe perê bıraybe
 Berê peser berê pêseri
 Wılay mebê berê pêseri
 Ek şıma pero piyaybe berê pêseri
 Vallahi gavuru zalıme ê dinyaydo
 Tersanoki xayınido bıremê
 Peyser peyser peyserı
 Ek şıma nîrê pêseri
 Êdo tımütım bımbey bıwarnê
 Ma mıslımana serı

Nuştox :Cevat YILDIZ

YEW ESHABÊ RESULLULLAHÎ "FEYRUZ BİN DEYLEMÎ"

Yemen ra eshabê Resulullahi.. Feyruz bin Deylemi Sanadı bî. Vaxtak piğemberey Resulullah rê rısay ,Vebr bin Yuhannis Feyruz ra va bîb islom Feyruz imon ard bî. Seray desıney hicreti dı ome Medine. Şı piğember Homay hetı biat kerd piğemberir. Piğember ra va; Resulullah ma cav duri ra omey kum ma rı war vecinu? Piğemberê Homay va kî; "Homay yu piğember tur var vecin." Feyruz vakî; "Homayu piğember mar bes(kafi) " Feyruz piğember ma ra persa, va kî; Ya Resulullah e bi islom feqet bin marey mı dı dehbî way esti. Inka e seko? Piğember va, tı koma wazen bin marey xo dı tebşı, eyabin veradı.

Feyruz va; Ya Resulullah ma wer engurey engurey ma esta Homay reqî herom kerda , ma engur sekeni? Piğember va; engurey xo bıkeyeşki! Feyruz va; ma eşkıco sekeni? Piğember va; bıkey xoşaw bori, bışımni!

Feyruz yewna ray piğember ra persa vakî; Ya Resulullah welat ma serdino, ina simed ma heb ra reqî virazeni weni. Piğember va; şıma serxoş kena? Feyruz va; kena. Piğember va; meşımni. Fır mekeyn. Piğember ma vakto kî, hac xatır kerdeyn

serey hac xatıra pey piğember nıweş kewt. Ey waktıdı mon erabodı toy zürkero va mar vahiy (piğemberey)omeya. zaf teniz xapınay mın ra yewzi bavay beni Ans ra Eswed-i Ansibi asıl nomey yey Abhale bin Kab bî. Yo kahin bî. Pey qalon xo ew yew yew gurey ecayıbo inso xapınayney. Eswedi Ansi vatınê; melek mir vahi ani ew ez biyo piğember! Ehali Necran yeyra ino kerd din İslom ra veciya. San'azi grewtı cay fitney xo hera kerd. Yemen'dı wali islomi bî. Feqet yo ew bî mecburey yemen ra vecya. Qala Eswed-i ansi piğemberê ma resay. Wali ew mısılmonon ri xeber erşavıt. Va şıma ya yeydı herb keni, ya zi cıseyk yey kışen. İslomu cenıyey Eswed-i Azadıdı arey xo vıraşt. Feyruz Yemen'dı bî ay wektıdı. Yey dehbî ombaz xo di si boni key Eswedi qal kerd Feyruz embazê xo ra va şo zere yey bıqış! Embaz yey va; ez nışno e recefıno. Feyruz va vındır mır. Ez şonu. Şı zere, feqet zere tari bî. Feyruz cenıyey Eswed ra va; serey yey korav cenı serey Eswed Feyruz navıt, Feyruz bî serey Eswed ra tada şıkit cara vet. Vecya eyni şıneyn cenı Eswed vanda va; hama nımerd bî bıqış. Feyruz va merdu şı embazon xo heta. Embazon Feyruz va; şo bewn nımerdo, Feyruz ew embaz xo piya şı zere ew Eswed kışt. Roca bin merdum xo ont, va Eswed merdu heq piğember Muhammedo. Wali şı cayxo ew zekat ont pise. Melekon homay piğemberir xeber kerdı. Eshab Resulullah ra persa va; kum ay zura kışt? Piğember va; ey salıh mubarek şar, Feyruz bin Deylemi kışt. Yev riwayet vono, Feyruz serey ey kafır ard piğember ma ri. Feyruz bî 'esli xo Zazayon İran'ra bî. (Tarixçi MuallimM Said Halim)

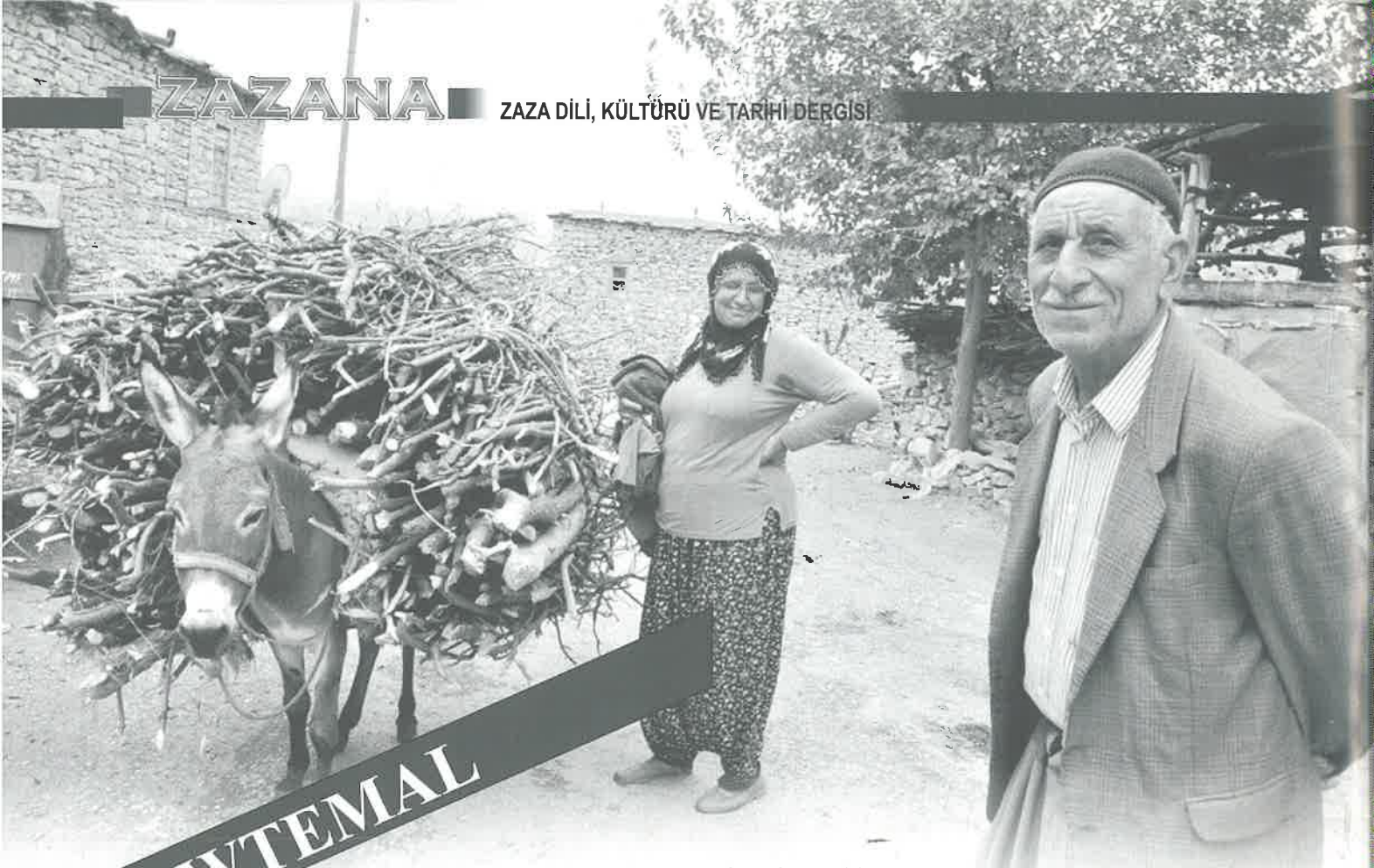
Geley bırayo Hz, Feyruz, ey hawa imon ardıbı Resul Homay ri. Wakto kî Resulê Homay tı ra va, reqî heroma, yey cad reqî ca verday!

Rayrê piğemberi ra şı. Mar bî sey ıstarey. Lazımu kî, ma zi in ıstarey ew embazon yey dıma şiri. Homay heqqey bî.

Abdülaziz Demir Muhtarê Deewa Neribi
(Diyarbakır - Hani- Abacılar)

Zaza Dili ve Kültürü Dergisi
SANAL ORTAMDA
www.zazanadergisi.org

HAWTEMAL

Her serre asma Marti de dı (2) hawtemali estê. Hawtemalo Qız (Q1c), Hawtemalo Pil. Hawtemalo Q1c hesabo khan ra her serre 07.03. dero, hesabê (pê mê) nikaênî (hokmati) ra 20.03 dero. Hawtemalo Pil hesabo khan ra her serre 17ê Marti dero, pêmo nikaên ra her serre 30ê Marti dero.

Qereçarseme asma Marti de çarsemeo verêno. Domani, cêni u ciamordî kınçanê xuyê newu kenê pay. Na roza nianêne de, dewu de jüyo ke Nuxriyê çêyi (domano tewr verên), sono, lêa şilane birneno, ano; a lêa şilane zerrê dı gılu de qılaseno ra, zerrê a şilane ra domanu, pilu (cêni u ciamordu) viarnêno pıro. Jü uşire cênê pê, danê mal u naxırî ro ke mal u naxır nêwes mebo. Desta sodırî rew ra, xona ke theyr u thur nıkıla xo ağwe ro nêda, verê her çi urzenê ra, sonê ağwe anê. Ağwe kenê domanu ro ke domani nêwes mebê, khul u riskın meberê. Yanê, risku ra, maraz ra, çımedez ra u

nêweşyanê binu ra düri bimanê. Ağwe pızknênê axur u gomê mali ra, eke mal u naxır ki her nêweşiye ra düri bimano.

Hawtemalo Q1c ebe Newrozi ra yemê (hetê) dewanê Erzıngani u Tercani de jü roza. Taê 7 roji tae ki 9 roji roze cênê, eêrmi pozenê, kenê vila. Asma Marti de mavênê 8 u 9ine de leglege desta sodırî yena. Xona ke moğırbeo, verg u kutıki ra pêsera nas nêbenê, leglege yena. Leglege paço sur ke ardo, ceng vejino. Eke sarê genımı ardo, a serre her çi bolo. Eke aste ard, nêweşiye vejina, mal u mul, insani gest de mirenê.

Zerrê dewu de, zerrê qomi de her kes nia zano; hesabo khan ra her serre 17.03. a roze ağwe kuna deru, endi nisanê usario. Manê xo uyo ke zımıstan sono, usar yeno. A roza peyêne 17.03. de ağwe gırênenê, zımıstani dıme ra erzenê. Serê hardi vora sıpiya, bınê hardi sajiya sura. Endi germ bêro, zımıstan şêro.

ZAZANA DERGİSİ

www.zazanadergisi.org

Zazana Dergisi, Zazaların ilk resmi dergisi,
Zaza halkının resmi yayın organı,
Zaza davasının yayın organı...

Dar u ber mavênê 16 u 17 de letê sewe de yeno de (sezde). A roze hênîy voz danê (yanê, ağwe zaf yena). A roze dar u ber yeno de. Wertê daru de jü dare nêna de! A dare ki dara qerğaza. Sersevetê dae ki niaro: 16.03. de, yanê u sunde xona ke dar u ber nêamo de, mordemê uca ra vêreno ra. Î mordemi re xeveve ama, lerza (ecelê) di biya, eke zaf lerze ra şêro. Hama jü thurikê i mordemi beno, tenê gıran beno, ebe di (î thuriki) nêşkino çapık rae ra çip şêro. U mordem thurikê xo erzeno ra dara qerğaze, vano, “na thurikê mı bavokê (emanet) tüyo.” U mordem sono, beno letê sewe Dar u ber pêro yeno de, dara qerğaze nêna de, dar u ber pêro yeno de, benê berz, dara qerğaze nêna de, hini berz manena.

Dara qerğaze ra pers kerdoy „çıra niama de?“ Dara qerğaze ki vato, „bavokê de mordemê mı sereo, wayirê xo hatan ke niama, bavokê (çiyê) xo nêguret, ez nêşkinane bêri de. Çıke na dina de her tewr (kêsit) ra mordemi estê, theyr u thur esto, mordemê gunekari estê! Çıyo ke bavokê mınno; ez ke amane de, jü yeno na çıyo bavok cêno, beno. Hama wayirê xo ke ama, çiyê xo ke wast, ez se vajine? U tawi u mordem ama bavokê xo mı sero nêdi ke bicêro, mı rê gunawa, di rê ki guneka.“

Coke ra her serre dar u ber pêro yeno de, dara qerğaze nina de. A dare rıvatanê i bavoki ra 17.03.

(hesabo newe ra 30.03.) asma Marti de nina de. Hal - mezalê dara qerğaze ki niaro.

Hawtemalo Pil de her kes miradê xo wazeno. Jüyo ke cadê xo esto, u kes şikino pesewe/letê sewe de, cadê xo ser sono lewê dare de vındeno. Eke dari amay de, şikino paçê xo erzeno lızgê dare ser yan ki phezikê dare ra girê dero, yan ki cêni çitike/leçega xo , ciamordi kulike xo yanki puşıya xo erzeno ra ser. U tawi çı ke cad kerdo, jüyo ke bêgunao, yê di cadê xo yeno ca, caê xo vınenno.

Ni di roşanê (bayram) ma ki zaf hewlê. Welat de her kes şikino na dı roşanu cia bıkeroy, hama naê ke teveraê, i ki nae ra dıma şikinê ni dı rozu jü heşt de şên kerê. Nae ra dıma ma na roşananê xo şên kerime.

Mı be xo domananê xo de, di bi, xora zanıtêne. Hama uncia ki 01.02.2008 de maa mı Ejima, vıştüriya mı Zerde, piyê mı İmam, Vıstewrê mı Uşêni ra mı pers kerd, hini nust. Ejima u Zerde ra 72 serri derê. İmam be Uşêni ra ki 76 serri derê.

Roşanê Hawtamali sarê ma re şên u weş bo.

Nustoğ: Heyder Şahin

NÊMİRENÊ EBUBEKİRİ!

02-04-1946-----18-07-1991

(Ebubekirler ölmez!!)

Rahmetli Ebubekir Pamukçu'yu ölüm yıl dönümünde saygıyla anıyoruz. O; "Ben Zazayım, Zazalar da başlı başına bir millettir, Halktır! " dediği için, büyük saldırılara uğradı. Hem de Dünyanın en Demokrat ülkesi olan İsveç'te.

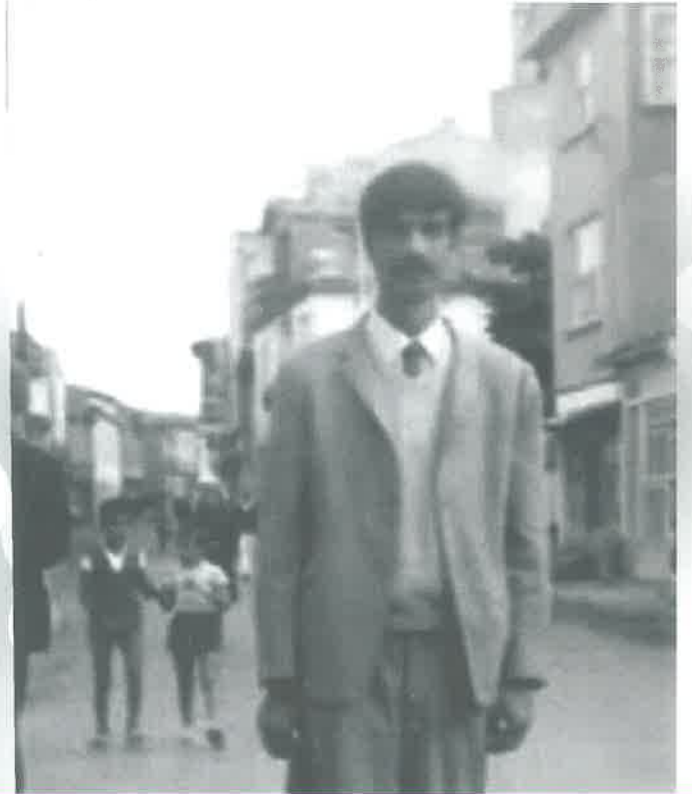
1984-1991 yılları arasında rahmetli Ebubekir Pamukçu'ya saldıran, ona çamur atan o Zaza kökenli inkarcıları ve diğer ırkçı şovenist zihniyetli kişi ve kişileri lanetliyoruz! Lanet olsun o zihniyete! Lanet olsun, iftira edip çamur atanlara! Lanet olsun halkını inkar edip, başka halklara peşkeş çekenlere! Lanet olsun kendi halkını başka halklara menfaati ve çıkarı için kırdıran zihniyete! Lanet olsun yalancılara, düşmanlık taslayanlara, başka halkları ezenlere, baskı ve zulüm uygulayanlara! Lanet olsun kendi çıkarı ve kariyeri için kendi halkını başka halklara satanlara! Lanet olsun, insanlıktan nasibini almayanlara!

Zaza halkı onların yurtseverlerine yapılan bu barbarlığı, bu insanlık dışı davranışları asla unutmayacaktır. İnsanları kendi çıkarı için kurban etmek ne demek... Zaza halkı, onlara ödetecek!

Ebubekir Pamukçu nêmerdo, tım u tım virdê ma dı ro...

Bır u berdê Budrani dı,
vıllıkê rüwê, zil da u kıho bi.
Vıllıka wesariya Kormışkani.
Hewna vıllıkê xo niyakerdi bi.
Kewtı tavda sırgunını,
Tofandê zalımını,
Vadê qeleşını,
Diriyeyda mahluqandê dılingan,
Linci eştenda inkarciyan ver.
Kewtı, kewtı vadê macirey ver
U nefesê xo girot,
Welato xerib Sıwêd dı.
Dışmenan uza dı zi waşt kı,
ey bênefes, bêawı, bêgan verdê,
bıçılmişnê u tiji vera wışk kerê.

Labirê nêzana, nêzana kı,
riçey verdayê erdi bın
u riçey cı erdi bın ra villa biyê.
Way şıma rê bêçareyêno!
Way şıma rê günakarêno!
Şıma, qe xo çıçi hesıbnênê looo!
Nay bızanê, no dınya şıma nêvırışto?
Şıma birê kêfdê xo ra name panê,
U bıwazê, bıgirê qontrolde xo bın.
Way bıçareyêno, şeytanêno,
way zalımêno, rotoxêno,
vajê la, ahmaqêno şıma kamiyê,
wazenê, bı zora ma çınakerê.
Ma heme nay rınd zanê.
Zanê kı, şıma inkarciyê,
eslê xo inkar kenê, inkar kerdoxê.
Şıma zanê, şımā heramzadeyê.
Şıma raştey ra duri zurkerê,
zurkerê dınyayê, linci erzenê
u jewnayan rê bohtan kenê.
Rojê cı biro, Qewmê inan do,
nê hesabi şıma ra pers kero.
Şıma har biyê, ey zalımê zalıman,
zey harana hêriş benê çorşman.
Wazenê ê dındananê xo yê gonınan,
warkerê, bıdırnê kes u şaran
Bıdırnê kesanê zey Ebubekıran.
Zerarê ey, qet nêresa bı tı kesan.

Bêbexteya nê kerdenê şîma.
 Vanê şîma nay weş bîzanê,
 qet nêmiranê villikê wesari.
 Hertik gür abênê zey dahl u beri.
 Bîzanê nêmiranê Ebubekîr'î.
 Ê her wext yenê şardê xo viri.
 Şîma zanê, kamiyê merdey?
 Kamê kî, inkarkerdoxê,
 Kamê kî, şarê xo roto, ê yê.
 Lanetn u merdey ê yê, ê ê ê...

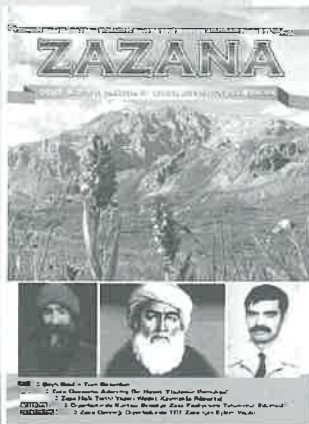
Koyo Berz Arslan

Way, way şîma rê, eyb şîma rê.
 Şîma werd bî nan u şamiya cî.
 Şîmîti bî çay, qahwe u doyê cî.
 Şîma bibi meymanê keydê cî.
 Ey şîma nîmîti bî dişmenan ver.
 Şîma wari kerdi bî, bê hember.
 Ey nankorêno nay bîzanê?
 Rînd u rînd bîzanê kî,
 Qe kes bêwahêr niyo.
 Mihaqaq cayê ra serey xo veceno
 u derhal cî rê wahêr vicêno.
 Nay rînd u rînd bîzanê,
 O roc, rocê hesabi nezdiyo.
 Şarê Zazayando pers kero,
 Pers kero nêhesabi, bîzanê looo!
 Ma zanê, zanê bêbexteya.

AGAM ARSLANPARÇASI
 Wext Amavotzo Şîna

ÇIKTI

www.zazanadergisi.org
 Zazana Dergisi,
 Zazaların ilk resmi dergisi,
 Zaza halkının resmi yayın organı,
 Zaza davasının yayın organı...

ZAZANA

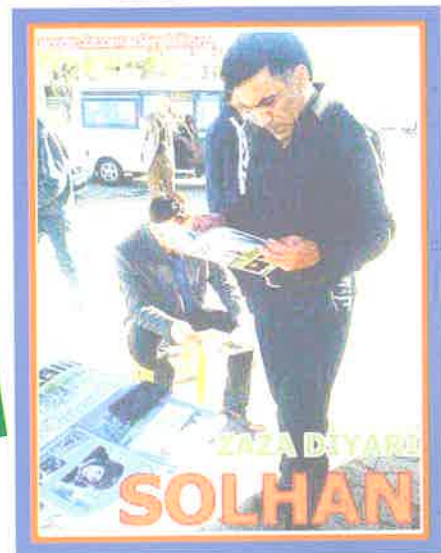
DİYARBAKIR
STANDI

GÜRBÜZ
STANDI

SİVEREK STANDI

SOLHAN STANDI

KOVANCILAR STANDI

22 TEMMUZ 2017 DERSİM STANDI

ZAZANA

ZAZA DİLİ, KÜLTÜRÜ VE TARİHİ DERGİSİ / PÊSEROKÊ ZON U KULTUR U TARİXÊ ZAZAYAN

İletişim: 0555 211 11 00

*Zazana bigiri,
Zazana biwani,
Zazana vilaki,
wa tim u tim vejiyo*

